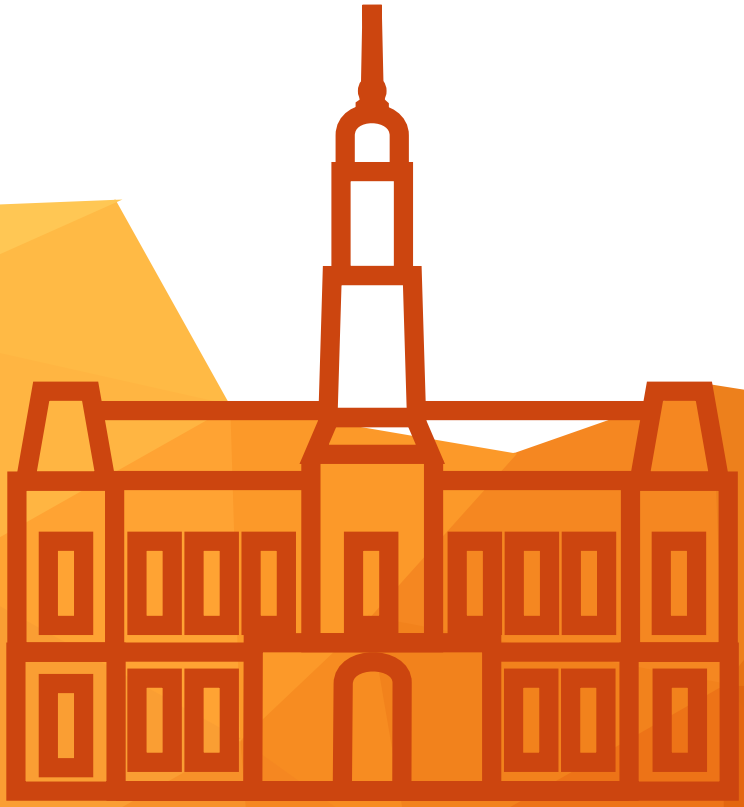
URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE
STATISTICAL OFFICE IN KRAKÓW

Informator Statystyczny – Miasto Nowy Sącz
Statistical Guidebook – City of Nowy Sącz

2017

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

KRAKÓW 2017

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE
STATISTICAL OFFICE IN KRAKÓW

Informator Statystyczny – Miasto Nowy Sącz 2017

Statistical Guidebook – City of Nowy Sącz 2017

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

ROK XI **YEAR XI**

KRAKÓW, WRZESIEŃ 2017 **KRAKÓW, SEPTEMBER 2017**

Urząd Statystyczny w Krakowie

ul. Kazimierza Wyki 3

31-223 Kraków

tel. 12 415 60 11, fax. 12 361 01 91

e-mail: sekretariatuskrk@stat.gov.pl

Publikację przygotowano w Dziale Opracowań Regionalnych Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych

Autorzy opracowania	Anna Dziedzic Wojciech Marczak
pod kierunkiem	Agnieszki Chochorowskiej
Tłumaczenia	Anna Dziedzic
Skład komputerowy, wykresy	Jadwiga Tutaj

ISSN 2082-4084

Informator wydano przy współpracy Urzędu Miasta Nowego Sącza

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna w Internecie http://krakow.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Prezentujemy Państwu dwunastą edycję opracowania „Informator statystyczny - miasto Nowy Sącz" charakteryzującą sytuację społeczno-gospodarczą miasta.

Publikacja, podobnie jak w latach ubiegłych, składa się z części opisowej i tabelarycznej, a także uwag ogólnych oraz metodycznych zawierających definicje podstawowych pojęć.

W części opisowej Informatora przedstawiliśmy informacje opisujące demografię, rynek pracy, edukację i kulturę, zasoby mieszkaniowe, infrastrukturę komunalną, dochody i wydatki budżetu miasta.

W części tabelarycznej zaprezentowaliśmy Nowy Sącz na tle województwa małopolskiego oraz najważniejsze zestawienia danych za lata 2010, 2015 i 2016. Dla dopełnienia statystycznego portretu miasta przedstawiliśmy Nowy Sącz na tle wybranych miast Polski na prawach powiatu o podobnej liczbie mieszkańców.

Mam nadzieję, że zebrane przez autorów informacje będą stanowiły praktyczne źródło wiedzy o Nowym Sączu i przyczynią się do popularyzacji statystyki publicznej.

D y r e k t o r
Urzędu Statystycznego w Krakowie
Agnieszka Chochorowska

Kraków, wrzesień 2017 r.

PREFACE

We present you the twelfth edition of the elaboration "Statistical Guidebook - City of Nowy Sącz" characterising the socio-economic situation of the city.

Like in the previous years, the publication consists of a descriptive and a tabular part as well as of general and methodological notes including main definitions.

In the descriptive part of the Guidebook we presented information describing demography, labour market, education and culture, dwelling stocks, municipal infrastructure, revenue and expenditure of the city budget.

The tabular part presents Nowy Sącz against a background of Małopolskie voivodship as well as main sets of data for years 2010, 2015 and 2016. Moreover, the statistical portrait of Nowy Sącz is depicted in comparison with other selected Polish cities with powiat status with a similar to Nowy Sącz number of population.

I hope that the information collected by the authors will constitute a practical source of knowledge on Nowy Sącz and will contribute to the popularization of public statistics.

Director
of the Statistical Office in Kraków
Agnieszka Chochorowska

Kraków, September 2017

SPIS TREŚCI

	Strona
PRZEDMOWA	3
SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NOWEGO SĄCZA W 2016 R.	11
Ogólne tendencje	11
Sytuacja demograficzna	20
Rynek pracy	26
Pracujący	26
Zatrudnieni	28
Poszkodowani w wypadkach przy pracy	28
Bezrobocie rejestrowane	29
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	32
Wynagrodzenia	32
Emerytury i renty	32
Infrastruktura socjalna	32
Edukacja	32
Ochrona zdrowia	34
Pomoc społeczna	35
Kultura	37
Turystyka	41
Infrastruktura komunalna	42
Handel	44
Budownictwo mieszkaniowe	45
Zasoby mieszkaniowe	45
Zaludnienie i standard mieszkań	45
Mieszkania oddane do użytkowania	46
Ochrona środowiska i leśnictwo	48
Przemysł i inwestycje	50
Dochody i wydatki budżetu miasta	51
Podmioty gospodarki narodowej	53
Działalność Urzędu Miasta Nowego Sącza	54
Nowy Sącz na tle innych miast na prawach powiatu	55

	Strona
UWAGI OGÓLNE	59
WAŻNIEJSZE SKRÓTY. ZNAKI UMOWNE	60
UWAGI METODYCZNE	61

	Format xls
CZĘŚĆ TABELARYCZNA	Tablica
Nowy Sącz na tle województwa małopolskiego w 2016 r.	1
Wybrane dane o Nowym Sączu - stan ludności (2010, 2015, 2016)	2
Wybrane dane o Nowym Sączu - ruch naturalny i migracje (2010, 2015, 2016)	3
Wybrane dane o Nowym Sączu - rynek pracy (2010, 2015, 2016)	4
Wybrane dane o Nowym Sączu - wynagrodzenia i świadczenia społeczne (2010, 2015, 2016)	5
Wybrane dane o Nowym Sączu - edukacja i wychowanie (2010, 2015, 2016)	6
Wybrane dane o Nowym Sączu - ochrona zdrowia (2010, 2015, 2016)	7
Wybrane dane o Nowym Sączu - kultura (2010, 2015, 2016)	8
Wybrane dane o Nowym Sączu - turystyka (2010, 2015, 2016)	9
Wybrane dane o Nowym Sączu - infrastruktura komunalna, handel (2010, 2015, 2016)	10
Wybrane dane o Nowym Sączu - gospodarka mieszkaniowa (2010, 2015, 2016)	11
Wybrane dane o Nowym Sączu - ochrona środowiska (2010, 2015, 2016)	12
Wybrane dane o Nowym Sączu - inwestycje (2010, 2015, 2016)	13
Wybrane dane o Nowym Sączu - dochody i wydatki budżetu miasta (2010, 2015, 2016)	14
Wybrane dane o Nowym Sączu - podmioty gospodarki narodowej (2010, 2015, 2016)	15
Działalność Urzędu Miasta Nowego Sącza (2010, 2015, 2016)	16
Nowy Sącz na tle innych miast w 2016 r.	17

SPIS WYKRESÓW

	Nr	Strona
Ludność Nowego Sącza	1	12
Pracujący w Nowym Sączu według płci	2	13
Bezrobotni zarejestrowani w Nowym Sączu	3	13
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2016 r.	4	14
Miejsca i dzieci w przedszkolach w Nowym Sączu	5	15
Imprezy organizowane przez instytucje kultury w Nowym Sączu i ich uczestnicy	6	16
Struktura miejsc noclegowych w Nowym Sączu w 2016 r.	7	17
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w Nowym Sączu	8	18
Dochody i wydatki budżetu Nowego Sącza	9	19
Podmioty gospodarki narodowej w Nowym Sączu	10	20
Ruch naturalny w Nowym Sączu	11	22
Migracje ludności Nowego Sącza na pobyt stały	12	23
Przyrost naturalny i saldo migracji stałej w Nowym Sączu	13	23
Małżeństwa na 1000 ludności w Nowym Sączu	14	24
Zgony według płci w Nowym Sączu	15	25
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych w Nowym Sączu	16	26

SPIS WYKRESÓW (dok.)

	Nr	Strona
Pracujący w Nowym Sączu	17	27
Struktura pracujących w Nowym Sączu według sektorów ekonomicznych	18	28
Stopa bezrobocia rejestrowanego w Nowym Sączu	19	29
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w Nowym Sączu według prawa do pobierania zasiłku	20	30
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w Nowym Sączu według wieku	21	30
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w Nowym Sączu według poziomu wykształcenia	22	31
Liczba uczniów szkół w Nowym Sączu	23	33
Miejsca i dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych w Nowym Sączu	24	35
Miejsca i mieszkańcy w domach i zakładach stacjonarnych pomocy społecznej w Nowym Sączu	25	36
Rodziny zastępcze i dzieci przebywające w tych rodzinach w Nowym Sączu	26	36
Księgozbiór i wypożyczenia w woluminach na 1000 ludności w Nowym Sączu	27	37
Zwiedzający muzea w Nowym Sączu	28	38
Miejsca na widowni i widzowie w kinach w Nowym Sączu	29	39
Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Nowym Sączu	30	42
Przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w 2016 r.	31	42
Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca	32	43
Zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca	33	44
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w Nowym Sączu	34	45
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	35	46
Mieszkania oddane do użytkowania w Nowym Sączu	36	47
Struktura odpadów komunalnych zmieszanych zebranych w Nowym Sączu w 2016 r.	37	49
Struktura dochodów budżetu Nowego Sącza	38	51
Struktura wydatków budżetu Nowego Sącza	39	52
Dochody i wydatki na 1 mieszkańca w 2016 r.	40	53
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności	41	54
Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2016 r. (Nowy Sącz i Siedlce)	42	57
Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2016 r. (Nowy Sącz i Chełm)	43	57
Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2016 r. (Nowy Sącz i Tarnów)	44	58

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści

CONTENTS

	Page
PREFACE	4
SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF NOWY SĄCZ IN 2016	11
Main tendencies	11
Demographic situation	20
Labour market	26
Employed persons	26
Paid employment	28
Persons injured in accidents at work	28
Registered unemployment	29
Wages and salaries and social benefits	32
Wages and salaries	32
Retirement pays and pensions	32
Social infrastructure	32
Education	32
Health care	34
Social welfare	35
Culture	37
Tourism	41
Municipal infrastructure	42
Trade	44
Dwelling construction	45
Dwelling stocks	45
Population and standard of dwellings	45
Dwellings completed	46
Environmental protection and forestry	48
Industry and investments	50
Revenue and expenditure of the city budget	51
Entities of the national economy	53
Activity of the Municipality of Nowy Sącz	54
Nowy Sącz against a background of other cities with powiat status	55

	Page
GENERAL NOTES	59
MAJOR ABBREVIATIONS. SYMBOLS	60
METHODOLOGICAL NOTES	61

	xls files
TABULAR PART	*Table*
Nowy Sącz and Małopolskie voivodship in 2016	*1*
Selected data on Nowy Sącz - state of population (2010, 2015, 2016)	*2*
Selected data on Nowy Sącz - vital statistics and migration (2010, 2015, 2016)	*3*
Selected data on Nowy Sącz - labour market (2010, 2015, 2016)	*4*
Selected data on Nowy Sącz - wages and salaries and social benefits (2010, 2015, 2016)	*5*
Selected data on Nowy Sącz - education (2010, 2015, 2016)	*6*
Selected data on Nowy Sącz - health care (2010, 2015, 2016)	*7*
Selected data on Nowy Sącz - culture (2010, 2015, 2016)	*8*
Selected data on Nowy Sącz - tourism (2010, 2015, 2016)	*9*
Selected data on Nowy Sącz - municipal infrastructure, trade (2010, 2015, 2016)	*10*
Selected data on Nowy Sącz - dwellings (2010, 2015, 2016)	*11*
Selected data on Nowy Sącz - environmental protection (2010, 2015, 2016)	*12*
Selected data on Nowy Sącz - investments (2010, 2015, 2016)	*13*
Selected data on Nowy Sącz - revenue and expenditure of the city budget (2010, 2015, 2016)	*14*
Selected data on Nowy Sącz - entities of the national economy (2010, 2015, 2016)	*15*
Activity of the Municipality of Nowy Sącz (2010, 2015, 2016)	*16*
Nowy Sącz and other cities in 2016	*17*

LIST OF GRAPHS

	No.	*Page*
Population of Nowy Sącz	*1*	*12*
Employed persons in Nowy Sącz by sex	*2*	*13*
Registered unemployed persons in Nowy Sącz	*3*	*13*
Average monthly gross wages and salaries in 2016	*4*	*14*
Places and children in nursery schools in Nowy Sącz	*5*	*15*
Events organized by cultural institutions in Nowy Sącz and their participants	*6*	*16*
Structure of nights spent in Nowy Sącz in 2016	*7*	*17*
Dwellings for which permits have been granted in Nowy Sącz	*8*	*18*
Revenue and expenditure of the budget of Nowy Sącz	*9*	*19*
Entities of the national economy in Nowy Sącz	*10*	*20*
Vital statistics of population of Nowy Sącz	*11*	*22*
Permanent migration of population of Nowy Sącz	*12*	*23*
Vital statistics and permanent net migration in Nowy Sącz	*13*	*23*
Marriages per 1000 population in Nowy Sącz	*14*	*24*
Deaths by sex in Nowy Sącz	*15*	*25*

LIST OF GRAPHS (cont.)

	No.	Page
Infant deaths per 1000 live births in Nowy Sącz	*16*	*26*
Employed persons in Nowy Sącz	*17*	*27*
Structure of employed persons in Nowy Sącz by economic sectors	*18*	*28*
Registered unemployed rate in Nowy Sącz	*19*	*29*
Structure of registered unemployed persons in Nowy Sącz by benefits rights	*20*	*30*
Structure of registered unemployed persons in Nowy Sącz by age	*21*	*30*
Structure of registered unemployed persons in Nowy Sącz by educational level	*22*	*31*
Number of pupils and students of schools in Nowy Sącz	*23*	*33*
Places and children in nurseries and children's clubs in Nowy Sącz	*24*	*35*
Places and residents in stationary social welfare homes and facilities in Nowy Sącz	*25*	*36*
Foster families and children in foster families in Nowy Sącz	*26*	*36*
Collection and loans in volumes per 1000 population in Nowy Sącz	*27*	*37*
Museum visitors in Nowy Sącz	*28*	*38*
Seats and audience in cinemas in Nowy Sącz	*29*	*39*
Length of water-line and sewerage network in Nowy Sącz	*30*	*42*
Water-line and sewerage connections leading to residential and collective accommodation buildings in 2016	*31*	*42*
Consumption of water from water-line systems per capita	*32*	*43*
Consumption of gas from gas-line system per capita	*33*	*44*
Average useful floor area per dwelling and average useful floor area of dwelling per person in Nowy Sącz	*34*	*45*
Average useful floor area of dwelling per person	*35*	*46*
Dwellings completed in Nowy Sącz	*36*	*47*
Structure of mixed municipal waste collected in Nowy Sącz in 2016	*37*	*49*
Structure of revenue of the budget of Nowy Sącz	*38*	*51*
Structure of expenditure of the budget of Nowy Sącz	*39*	*52*
Revenue and expenditure per capita in 2016	*40*	*53*
Entities of the national economy by 10 thous. population	*41*	*54*
Normalized diagnostic features in 2016 (Nowy Sącz and Siedlce)	*42*	*57*
Normalized diagnostic features in 2016 (Nowy Sącz and Chełm)	*43*	*57*
Normalized diagnostic features in 2016 (Nowy Sącz and Tarnów)	*44*	*58*

In English: preface, contents

SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NOWEGO SĄCZA W 2016 R.

Ogólne tendencje

Ogólna charakterystyka Nowego Sącza

Nowy Sącz, obok Krakowa i Tarnowa**,** jest jednym z trzech miast na prawach powiatu w województwie małopolskim. Leży w Kotlinie Sądeckiej, w paśmie Beskidu Sądeckiego. Najstarsza część miasta znajduje się w widłach rzek: Dunajca i Kamienicy Nawojowskiej. O lokowaniu tu miasta 8 listopada 1292 r. przez króla Wacława II zadecydowały naturalne walory obronne tego miejsca. Nowy Sącz jest położony u podnóża masywów górskich i posiada liczne atrakcje turystyczne. Szczyci się bogatą historią, a jednocześnie stanowi główny ośrodek turystyczny Sądecczyzny i ważny węzeł komunikacyjny.

Od 1 stycznia 1999 r. po reformie administracyjnej Nowy Sącz stał się miastem na prawach powiatu, będąc jednocześnie siedzibą władz powiatu nowosądeckiego. Dla jego mieszkańców, jak również dla części sąsiadujących powiatów: limanowskiego i gorlickiego, pełni on rolę ośrodka spełniającego szereg zadań z zakresu administracji rządowej, sądowniczej oraz skarbowej, a ponadto z dziedziny oświaty, ochrony zdrowia, kultury i sportu. Nowy Sącz jest postrzegany jako liczące się na południu Polski centrum administracyjne, kulturalne, edukacyjne i gospodarcze, a na poziomie lokalnym siła napędowa rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności.

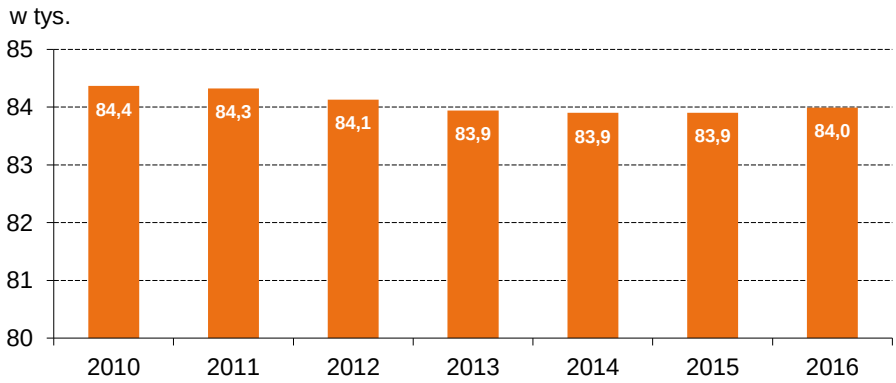
Powierzchnia Nowego Sącza wynosi 57,6 km^2 i stanowi 0,4% powierzchni województwa małopolskiego. Obwód miasta ma długość 42,3 km, wszystkie ulice - 230 km, a rzeki w obrębie miasta - 18 km. Najwyżej położony punkt, wzgórze Majdan ma około 475 m n.p.m., a najniższy punkt, Wielopole - 272 m n.p.m. Długość ścieżek rowerowych w obrębie Nowego Sącza wynosi 12,6 km. Miasto leży w południowej części województwa małopolskiego, niedaleko granicy państwowej ze Słowacją.

Potencjał demograficzny

Według stanu z dnia 31 grudnia 2016 r. Nowy Sącz liczył 84,0 tys. mieszkańców, tj. 2,5% ludności województwa. Od kilku lat w mieście obserwowany jest dodatni przyrost naturalny. Dzięki zwiększonej liczbie urodzin, zgodnie z danymi bilansowymi, liczba ludności miasta w ostatnim roku wykazała nieznaczną tendencję wzrostową, pomimo ujemnego salda migracji na pobyt stały. W odniesieniu do stanu z końca 2015 r. (83,9 tys.) w 2016 r. było o 0,1% mieszkańców więcej.

Wykr. 1. Ludność Nowego Sącza

Stan w dniu 31 XII

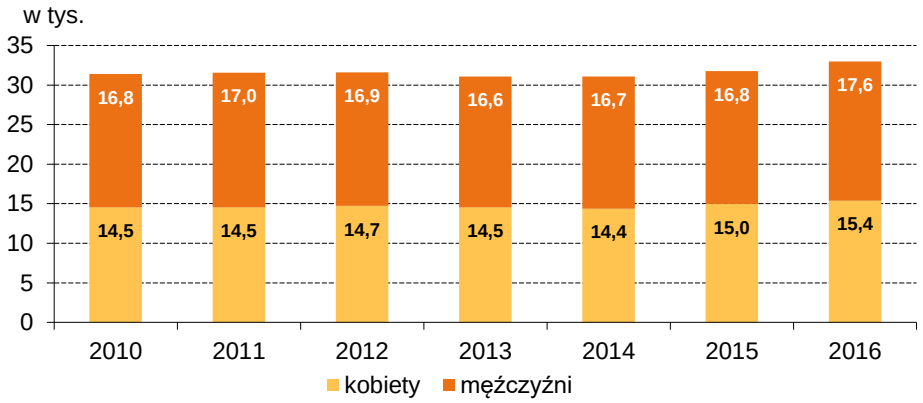

Struktura ludności miasta według ekonomicznych grup wieku była zbliżona do tej z roku poprzedniego. Na niezmienionym poziomie utrzymał się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadł udział ludności w wieku produkcyjnym, a wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem. Liczba urodzeń nadal nie gwarantowała prostej zastępowalności pokoleń. Współczynnik dzietności ogólnej wyniósł 1,21 (rok wcześniej 1,23), a powinien kształtować się na poziomie od 2,10 do 2,15, gdyż wówczas na statystyczną kobietę w wieku 15-49 lat przypada średnio dwoje dzieci w ciągu całego okresu rozrodczego i wielkość ta staje się korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego.

Rynek pracy. Wynagrodzenia

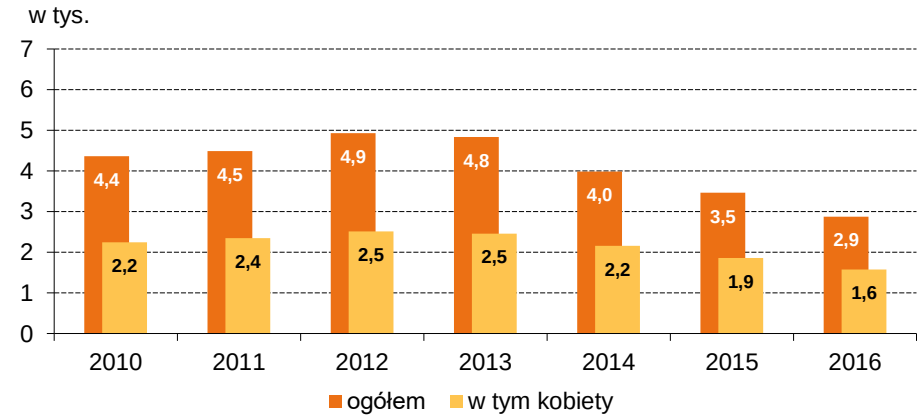
Sytuacja na rynku pracy w Nowym Sączu w 2016 r. kształtowała się nieco lepiej niż przed rokiem. Wzrosła liczba osób pracujących, w tym zwłaszcza mężczyzn. Liczba pracujących zwiększyła się bardziej w sektorze prywatnym niż publicznym.

Wykr.2. Pracujący w Nowym Sączu według płci
Stan w dniu 31 XII

Od kilku lat w Nowym Sączu, podobnie jak w województwie i kraju, można zaobserwować spadek bezrobocia. W końcu 2016 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście wyniosła niecałe 2,9 tys. i tym samym spadła w ujęciu rocznym o 16,9%, a stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 6,3% i była niższa o 1,5 p. proc. niż przed rokiem.

Wykr.3. Bezrobotni zarejestrowani w Nowym Sączu
Stan w dniu 31 XII

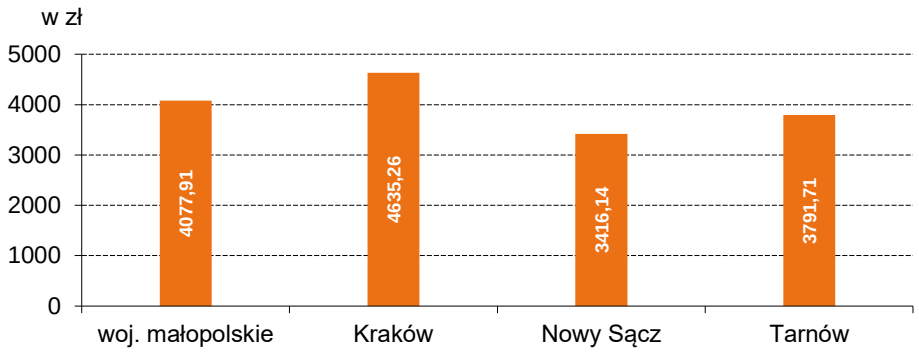

W niekorzystnej sytuacji na rynku pracy w dalszym ciągu byli ludzie młodzi, choć można było zaobserwować pozytywne zjawisko zmniejszania się udziału tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie bezrobotnych. Odsetek bezrobotnych w wieku do 25 lat wyniósł 10,6%, tj. o 2,8 p. proc. mniej niż w 2015 r. Poszukiwały pracy głównie osoby w wieku 25-34 lata, które stanowiły ponad 30% ogółu bezrobotnych.

Według kryterium wykształcenia, łącznie 50,9%, tj. ponad połowa bezrobotnych miała wykształcenie średnie zawodowe (włączając policealne) lub zasadnicze zawodowe.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Nowym Sączu wynosiło 3416,14 zł i było nadal niższe od średniej zarówno dla województwa małopolskiego, jak i dla pozostałych dwóch miast na prawach powiatu, tj. Krakowa (4635,26 zł) i Tarnowa (3791,71 zł), a w porównaniu z poprzednim rokiem dystans do średniej dla województwa (4077,91 zł) jeszcze się zwiększył.

Wykr.4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2016 r.

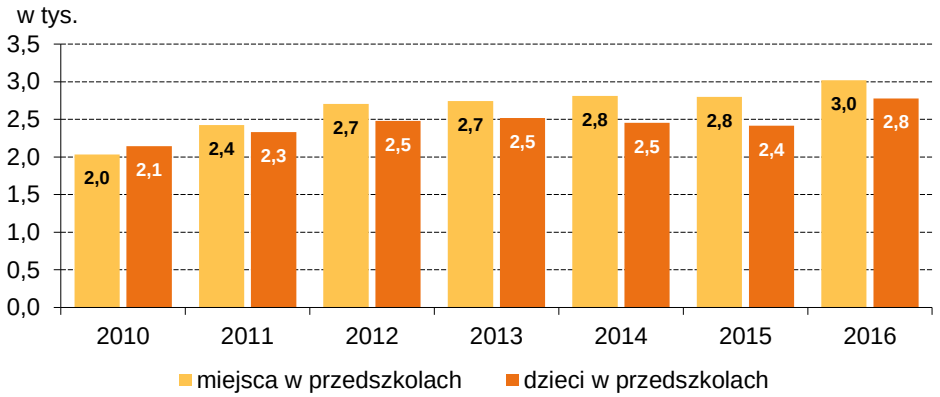
Infrastruktura socjalna

W roku szkolnym 2016/17 w związku ze zmianami w systemie oświaty dzieci 6-letnie objęte były obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego (w kilku poprzednich latach dotyczyło to dzieci 5-letnich). Na wniosek rodziców dzieci 6-letnie mogły rozpocząć naukę w pierwszej klasie szkoły podstawowej. W 2016 r. opieką przedszkolną objęto 3,6 tys. dzieci w 52 placówkach wychowania przedszkolnego (w tym 2,8 tys. dzieci w 34 przedszkolach).

W przedszkolach na 100 miejsc przypadało 92 dzieci w wieku przedszkolnym. W związku z powrotem dzieci 6-letnich ze szkół podstawowych do placówek przedszkolnych w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym nastąpił znaczny wzrost (o 10,0%) liczby dzieci w omawianych placówkach. W samych przedszkolach liczba dzieci zwiększyła się w ujęciu rocznym o 15,0%.

Wykr.5. Miejsca i dzieci w przedszkolach w Nowym Sączu

Stan na początku roku szkolnego

Liczba szkół podstawowych oraz gimnazjów od kilku lat utrzymywała się na zbliżonym poziomie (łącznie 33 szkoły w 2016 r.). Liczba uczniów szkół podstawowych w ujęciu rocznym spadła, co było związane z powrotem dzieci 6-letnich do placówek wychowania przedszkolnego, podczas gdy liczba uczniów gimnazjów wykazywała tendencję rosnącą.

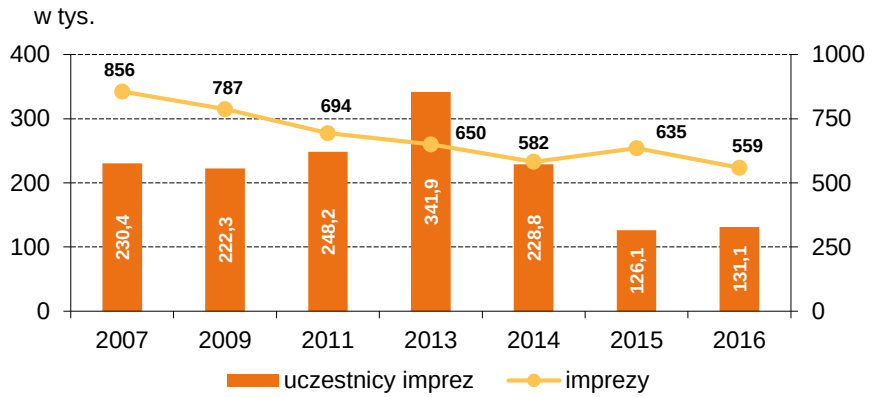
Wśród młodzieży największą popularnością nadal cieszyły się licea ogólnokształcące oraz technika, do których w roku szkolnym 2016/17 uczęszczało łącznie 8575, tj. 86,8% uczniów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych. W ciągu roku wzrosła zarówno uczniów techników (4570) o 6,1%, jak i liczba licealistów (4005) o 3,4%, podczas gdy liczba uczniów zasadniczych szkół zawodowych (łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy (1304) zmniejszyła się o 6,6%.

W zakresie opieki zdrowotnej w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się liczba przychodni, ale spadła liczba aptek. W 2016 r. w Nowym Sączu udzielono 1,2 mln porad w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej. Działały 4 placówki opieki nad dziećmi do lat trzech, czyli tyle samo, co w roku poprzednim, jednocześnie liczba oferowanych miejsc wzrosła o 7,2%, a liczba dzieci przebywających w tego typu placówkach w ciągu roku - o 6,9%.

W stosunku do roku 2015 w Nowym Sączu odnotowano spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (o ponad 5%). Tym niemniej, udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ludności Nowego Sącza był nadal wyższy niż przeciętny w województwie (o 0,7 p. proc.) i wyniósł 6,2%.

Dużą popularnością cieszyły się różnorodne imprezy organizowane w Nowym Sączu przez instytucje kultury. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba imprez organizowanych przez nowosądeckie instytucje kultury, kluby i świetlice zmniejszyła się o prawie 12% - zorganizowały one łącznie w ciągu omawianego roku 559 imprez - jednak uczestniczyło w nich o prawie 4% więcej osób niż rok wcześniej.

Wykr. 6. Imprezy organizowane przez instytucje kultury w Nowym Sączu i ich uczestnicy

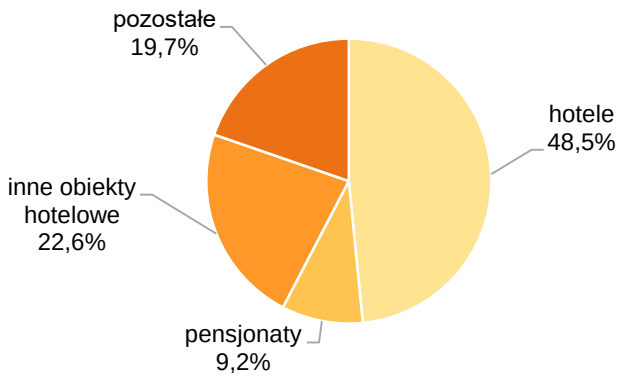

Muzea odnotowały mniejszą liczbę zwiedzających, a w ramach działalności oświatowej zaoferowały uboższy wachlarz odczytów, prelekcji i spotkań, nie organizowały już seansów filmowych dla zwiedzających, jak w minionych latach. Wystąpił znaczny spadek liczby zwiedzających, w tym zwłaszcza młodzieży szkolnej. Natomiast biblioteki publiczne, pomimo bogatszego księgozbioru, zanotowały nieco niższą liczbę zarówno czytelników, jak i wypożyczeń.

Turystyka

Korzystne położenie geograficzne Nowego Sącza i jego walory krajobrazowe sprzyjają atrakcyjności turystycznej. Z uwzględnieniem szacowanych danych dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu (tj. złożenia sprawozdania KT-1) według stanu w dniu 31 VII 2016 r. na terenie miasta znajdowało się 11 turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (w tym 4 hotele) oferujących łącznie 477 miejsc noclegowych. Były to miejsca całoroczne.

Wykr. 7. Struktura miejsc noclegowych w Nowym Sączu w 2016 r.

W roku 2016 wykorzystanie bazy noclegowej spadło w stosunku do roku poprzedniego, pomimo większej liczby turystów. W omawianym roku stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 30,0%. Jednocześnie w stosunku do poprzedniego roku uległa podwyższeniu zarówno liczba korzystających, jak i liczba udzielonych noclegów, zwłaszcza wśród turystów krajowych.

Infrastruktura komunalna. Sytuacja mieszkaniowa

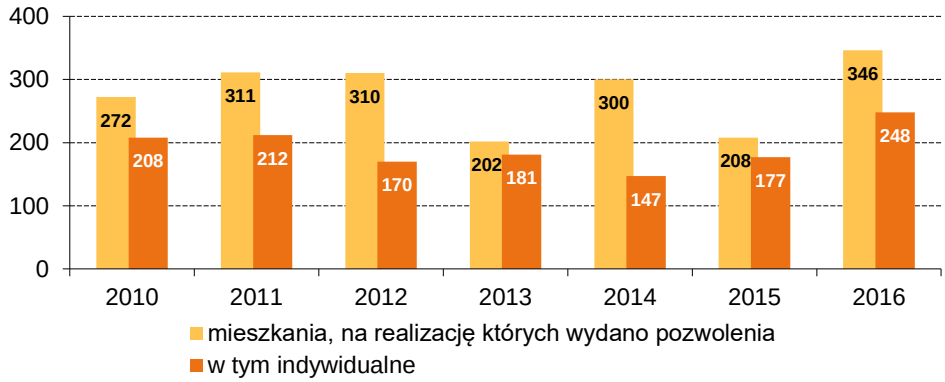
Rok 2016 był kolejnym rokiem, w którym poprawiło się wyposażenie Nowego Sącza w podstawowe instalacje techniczne. Zwiększyła się długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Jej zagęszczenie na terenie miasta - w omawianym roku odpowiednio: 472,9 km i 574,3 km na 100 km² - znacznie wzrosło w porównaniu z 2015 r. Wskaźnik wyrażający relację długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej utrzymywał się na stosunkowo wysokim poziomie, wynosząc 1,2.

Na przestrzeni ostatnich lat miał miejsce wzrost średniego zużycia wody (w 2016 r. wyniosło ono 30,2 m^3 na 1 mieszkańca, rok wcześniej - 29,7 m^3). Wzrosło również przeciętne zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (do 172,0 m^3 z 156,5 m^3 na 1 mieszkańca w 2015 r.).

W 2016 r. w Nowym Sączu oddano do użytkowania 261 mieszkań, tj. 1,5% ogólnej liczby mieszkań w województwie, w tym w budownictwie indywidualnym - 175 mieszkań. W odniesieniu do 2015 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania wzrosła o 59,1%. Zmniejszyła się natomiast przeciętna powierzchnia jednego mieszkania oddanego do użytkowania, wynosząc w 2016 r. 107,3 m^2, a w budownictwie indywidualnym - 129,0 m^2.

Liczba mieszkań w Nowym Sączu, których budowę rozpoczęto wzrosła w ujęciu rocznym z 182 do 223 w 2016 r. W 97,3% były to inwestycje realizowane w ramach budownictwa indywidualnego. Liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia zwiększyła się z 208 w 2015 r. do 346 w 2016 r., przy czym w budownictwie indywidualnym - odpowiednio z 177 do 248.

Wykr.8. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w Nowym Sączu

Ochrona środowiska

Emisja przemysłowych pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w Nowym Sączu zmniejszyła się w porównaniu z 2015 r. o 35,8% do 77 ton (3,7% wielkości w województwie), a emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO_2) zwiększyła się o 4,7% i wyniosła 2236 ton (stanowiąc 2,7% wielkości w województwie).

Do wód lub do ziemi w 2016 r. odprowadzono 3,5 hm^3 ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania (wobec 3,4 hm^3 w roku poprzednim). Stanowiło to 1,4% tego typu ścieków w województwie małopolskim. Zostały one oczyszczone w 100,0%.

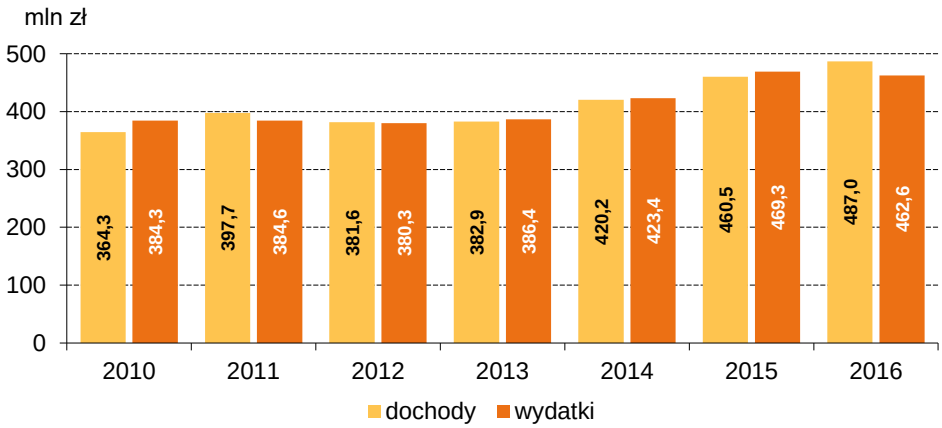
W ujęciu rocznym ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wzrosła o 0,4% i wyniosła 28,3 tys. ton (tj. 0,6% wielkości w województwie), w tym 3,2 tys. ton to odpady poddane odzyskowi (we własnym zakresie przez wytwórcę). Odpadów komunalnych zmieszanych zebranych było w 2016 r. 20,5 tys. ton, w tym 16,4 tys. ton z gospodarstw domowych. Na 1 mieszkańca przypadało 196,0 kg odpadów zebranych z gospodarstw domowych (przy średniej w województwie wynoszącej 178,1 kg).

Finanse jednostek samorządu terytorialnego

W 2016 r. na stan finansów publicznych Nowego Sącza miało wpływ ograniczenie wydatków majątkowych. Dochody budżetu miasta były wyższe niż uzyskane przed rokiem, a wydatki niższe, stąd nadwyżka budżetowa miasta.

Dochody budżetu miasta w analizowanym roku wyniosły prawie 487 mln zł, co oznacza relatywny wzrost w porównaniu z 2015 r. o 5,8%, przy czym dochody własne zwiększyły się o 14,2% (w 2015 r. notowano wzrost o 1,6%). Subwencja ogólna wzrosła o 2,7% (w 2015 r. o 3,5%), a dotacje celowe z budżetu państwa wzrosły o 78,2% (rok wcześniej były niższe o 3,2%).

Wykr.9. Dochody i wydatki budżetu Nowego Sącza

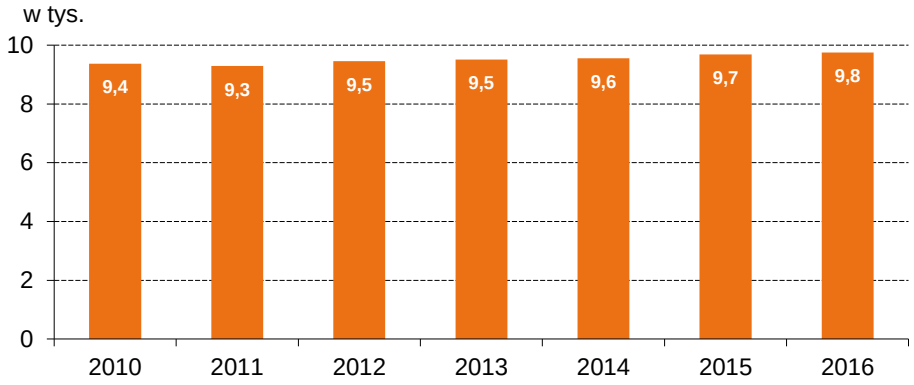
Wydatki budżetu miasta w omawianym okresie wyniosły 462,6 mln zł, czyli o 1,4% mniej niż w poprzednim roku. Na wydatki majątkowe przeznaczono o 76,2% mniej środków niż w 2015 r., tj. 20,3 mln zł. Z kwoty tej na cele inwestycyjne przeznaczono 90,9% (18,4 mln zł).

Nadwyżka budżetowa wyniosła 24356 tys. zł.

Podmioty gospodarki narodowej

Dane o istniejących podmiotach gospodarczych w Nowym Sączu pochodzą z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON, prowadzonego przez Prezesa GUS. Obserwowany jest powolny, lecz systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON.

Wykr.10. Podmioty gospodarki narodowej w Nowym Sączu
Stan w dniu 31 XII

W końcu grudnia 2016 r. w Nowym Sączu działalność prowadziło 9,8 tys. podmiotów. Zdecydowaną większość stanowiły podmioty sektora prywatnego (97,1%). Według rodzaju prowadzonej działalności dominowały jednostki prawne zaliczane do sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych, stanowiąc około 1/4 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Sytuacja demograficzna

Obserwowana w minionych latach tendencja spadkowa liczby ludności Nowego Sącza uległa odwróceniu. Według danych bilansowych GUS populacja miasta w końcu grudnia 2016 r. liczyła 83993 osoby, co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 0,1%. Spośród miast na prawach powiatu województwa małopolskiego, Nowy Sącz znajdował się na trzecim miejscu pod względem liczby mieszkańców. Wzrost liczby ludności wystąpił również w Krakowie (o 0,6%), podczas gdy w Tarnowie liczba ludności w ujęciu rocznym zmniejszyła się (o 0,5%).

Wraz ze wzrostem liczby ludności w Nowym Sączu nieznacznie zwiększyła się **gęstość zaludnienia**. W 2016 r. wyniosła ona 1459 osób/km^2 wobec 1457 osób/km^2 w roku poprzednim. W Krakowie na 1 km^2 przypadało 2342, a w Tarnowie 1521 osób (w województwie małopolskim - średnio 223 osoby/km^2).

Współczynnik feminizacji pozostał bez zmian. W omawianym okresie wynosił on 109 kobiet na 100 mężczyzn. Wysoki współczynnik feminizacji jest charakterystyczny dla miast (np. w Krakowie na 100 mężczyzn przypada 114 kobiet,

a w Tarnowie - 112). Dla porównania w województwie małopolskim na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet.

Struktura ludności Nowego Sącza według ekonomicznych grup wieku w roku 2016 po raz kolejny uległa niekorzystnym zmianom, gdyż wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym, a spadł udział osób w wieku produkcyjnym. Udział dzieci i młodzieży w wieku do lat 17 wyniósł 18,7% ogółu ludności miasta, osób w wieku produkcyjnym 61,5%, a poprodukcyjnym 19,8% (w 2015 r. odpowiednio: 18,7%, 62,1% i 19,2%).

Na stan i strukturę ludności decydujący wpływ mają zjawiska demograficzne, określane jako ruch naturalny. Zalicza się do nich m.in. urodzenia i zgony, a także małżeństwa i rozwody.

W ostatnim roku w Nowym Sączu znacznie wzrosła liczba **urodzeń** - w mieście urodziło się 978 dzieci, tj. o 134 dzieci więcej niż przed rokiem, a liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wyniosła 11,7 (w roku poprzednim 10,1), podczas gdy w Krakowie wyniosła 11,6, w Tarnowie - 8,1, a w całym województwie małopolskim - 10,8.

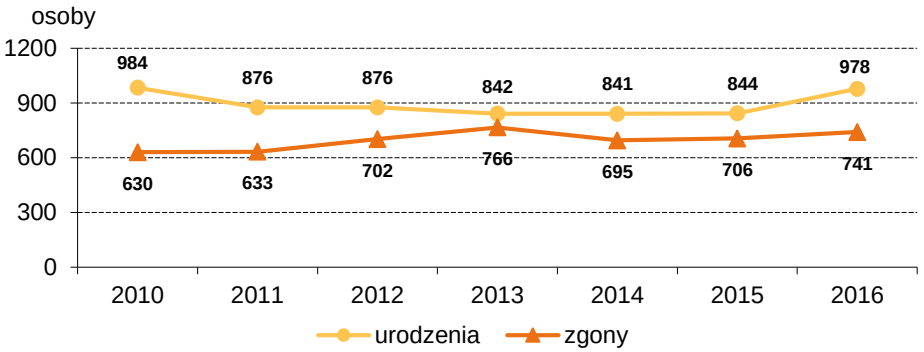
W 2016 r. zmarło 741 mieszkańców Nowego Sącza. Liczba **zgonów** była o 5,0% wyższa niż w roku poprzednim. Współczynnik umieralności wyniósł 8,8‰ wobec 8,4‰ w 2015 r. Jego poziom był nieznacznie wyższy niż w Tarnowie (gdzie wyniósł 8,7‰), ale o 0,6 pkt niższy niż w Krakowie (9,4‰), a także niższy niż przeciętnie w województwie (9,1‰).

Do głównych przyczyn zgonów mieszkańców miasta w 2015 r. (dane publikowane są z rocznym opóźnieniem) należały wciąż choroby układu krążenia i choroby nowotworowe. Zgony z powodu chorób układu krążenia stanowiły 41,4% ogółu zgonów, natomiast udział zgonów w wyniku nowotworów wyniósł 27,9%.

W 2016 r. w Nowym Sączu po raz kolejny odnotowano dodatni **przyrost naturalny**, a przewaga urodzeń nad zgonami zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem, sięgając 237 osób (wobec 138 w 2015 r.).

Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł 2,8 (w roku poprzednim 1,6), podczas gdy w Krakowie ukształtował się na poziomie 2,2, w Tarnowie - minus 0,6, a w całym województwie małopolskim - 1,7.

Wykr.11. Ruch naturalny w Nowym Sączu

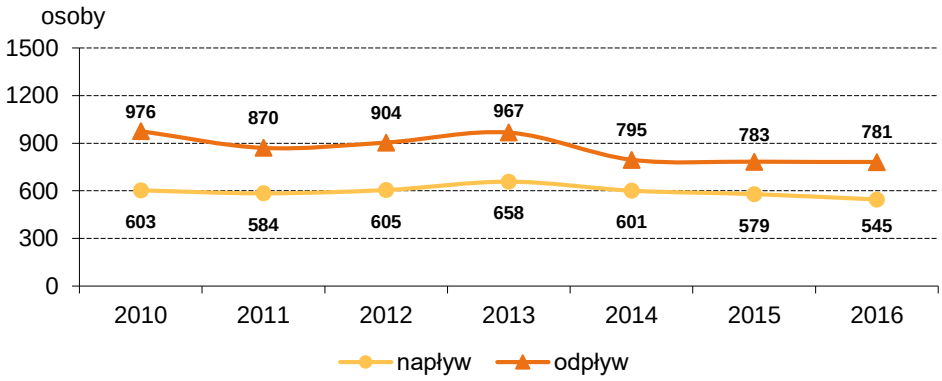
Współczynnik dynamiki demograficznej, określający liczbę urodzeń przypadającą na jeden zgon, wyniósł w 2016 r. w Nowym Sączu 1,3, co oznacza 13 urodzeń na każde 10 zgonów, w województwie małopolskim i w Krakowie ukształtował się na poziomie 1,2 (6 urodzeń na każde 5 zgonów), a w Tarnowie 0,9 (czyli na każde 9 urodzeń przypadało 10 zgonów).

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na liczbę ludności na danym obszarze są **migracje**, których wielkość i kierunki zależą w dużej mierze od sytuacji społeczno-gospodarczej miasta. W 2016 r., biorąc pod uwagę saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności, korzystną sytuację miał Kraków ze wskaźnikiem 2,4, podczas gdy w Tarnowie i Nowym Sączu omawiany wskaźnik był ujemny i wyniósł odpowiednio: minus 3,7 i minus 2,8, a w województwie małopolskim - 1,1.

Saldo migracji stałej w Nowym Sączu wyniosło minus 236 osób, czyli o tyle liczba wyjeżdżających na stałe przewyższyła liczbę przybywających do miasta na pobyt stały. Według dostępnych danych statystycznych w 2016 r. w Nowym Sączu zameldowało się na pobyt stały łącznie 545 osób. Jednocześnie zanotowano 781 wymeldowań z pobytu stałego.

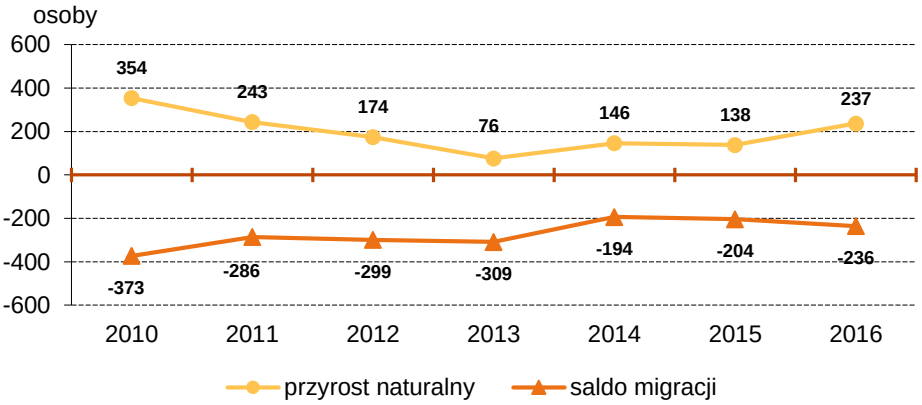
W Krakowie odnotowano dodatnie saldo migracji, tj. 1,8 tys. osób, a w Tarnowie ujemne, tj. minus 0,4 tys. osób. W województwie małopolskim ogólna liczba przyjeżdżających na pobyt stały ponownie przewyższała ogólną liczbę wyjeżdżających, stąd saldo migracji stałej było dodatnie i wynosiło 3,7 tys. osób (rok wcześniej 3,1 tys. osób).

Wykr.12. Migracje ludności Nowego Sącza na pobyt stały

W omawianym roku więcej było zameldowań osób przybyłych ze wsi niż z miast (odpowiednio 309 wobec 177). Rozpatrując liczbę wymeldowań, przeważały wymeldowania osób na wieś (430) nad tymi do miast (298), co wiąże się z tendencją odśrodkową, polegającą na osiedlaniu się mieszkańców miast na terenach podmiejskich.

Wykr.13. Przyrost naturalny i saldo migracji stałej w Nowym Sączu

Ponadto w 2016 r. saldo migracji czasowych w stolicy Sądecczyzny wyniosło minus 127 osób (w 2015 r. minus 216 osób). Wynika to z faktu, że czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania było 1210 osób, podczas gdy zameldowanych na pobyt czasowy było ogółem 1083.

W 2016 r. w porównaniu z 2015 r. roczny przyrost rzeczywisty ludności wyniósł 90 osób, co zostało spowodowane głównie przez dodatni przyrost naturalny

- 237 osób. Dla porównania, przyrost naturalny w Krakowie wynosił 1,7 tys. osób, w Tarnowie minus 63 osoby, a w całym województwie 5,6 tys. osób in plus.

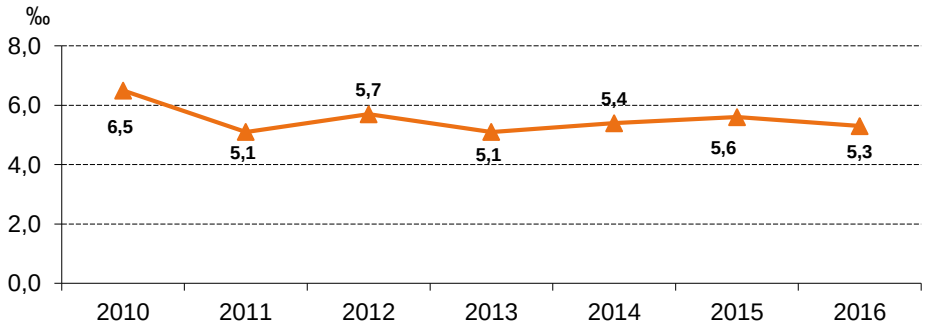
Zgodnie z typowymi trendami demograficznymi, w Nowym Sączu w 2016 r. wśród prawie tysiąca urodzonych dzieci przeważali chłopcy (501) nad dziewczynkami (477). Biorąc pod uwagę liczbę urodzeń żywych według wieku matki, najwięcej urodzeń odnotowano w grupach wiekowych matek 25-29 lat (337) i 30-34 lata (310). Liczba urodzeń pozamałżeńskich dla Nowego Sącza w 2016 r. wynosiła 193.

Według kolejności urodzenia dziecka, najwięcej urodzeń odnotowano po raz pierwszy i po raz drugi (po 390). Znacznie mniej - 198 urodzenia odnotowano po raz trzeci i kolejny.

W omawianym roku w Nowym Sączu współczynnik dzietności ogólnej osiągnął wartość rzędu 1,2, a w całym województwie małopolskim 1,4. W Krakowie i Tarnowie współczynnik ten w roku 2016 wyniósł odpowiednio: 1,3 i 1,1. W latach 2014-2016 w województwie małopolskim zaobserwowano nieznaczną tendencję rosnącą współczynnika dzietności.

Dzietność kobiet w coraz mniejszym stopniu jest determinowana liczbą zawieranych związków małżeńskich. W 2016 r. w Nowym Sączu zawarto 446 **małżeństw**, co w porównaniu z poprzednim rokiem oznacza spadek o 4,5%.

Wykr.14. Małżeństwa na 1000 ludności w Nowym Sączu

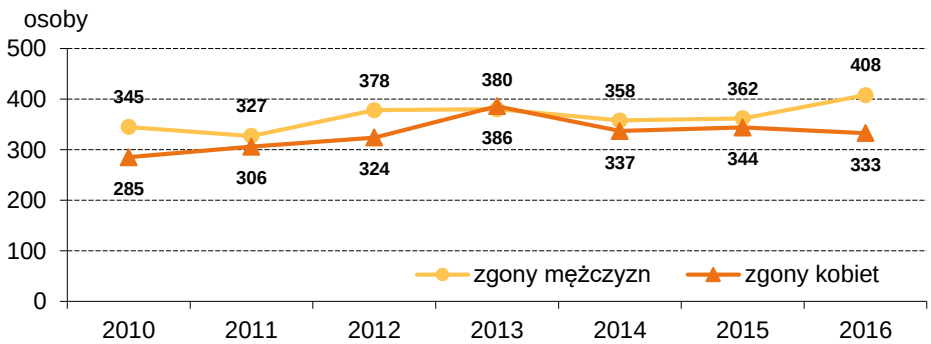
Zmieniła się obserwowana od kilku lat wzrostowa tendencja liczby zawieranych małżeństw na 1000 ludności. W roku 2016 wskaźnik natężenia małżeństw wyniósł 5,3‰ (wobec 5,6‰ w 2015 r.), tyle samo, co w Krakowie i w całym województwie małopolskim. W Tarnowie wskaźnik ten był nieco niższy i wyniósł 4,5‰.

W omawianym roku małżeństwa wyznaniowe, tj. zawarte w kościołach i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego, stanowiły 71,6% wszystkich nowo zawartych małżeństw w województwie małopolskim. Wśród małopolskich miast na prawach powiatu w Nowym Sączu odnotowano największy odsetek małżeństw wyznaniowych - ponad 75%, w Tarnowie wyniósł on 61,6%, natomiast najmniejszy był w Krakowie - 61,1%.

W 2015 r. orzeczono w Nowym Sączu 133 **rozwody**, tj. o 6,3% mniej w skali roku. Wskaźnik natężenia rozwodów wyniósł 1,6‰, tj. mniej niż w Krakowie i Tarnowie odpowiednio o: o 0,3 i 0,4 pkt. W województwie małopolskim omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 1,4‰. Jednocześnie w Nowym Sączu odnotowano w ciągu roku 8 prawomocnie orzeczonych **separacji**, tj. o 1 mniej niż rok wcześniej (w Krakowie w 2016 r. orzeczono 40 separacji, w Tarnowie - 7, a łącznie w całym województwie - 153).

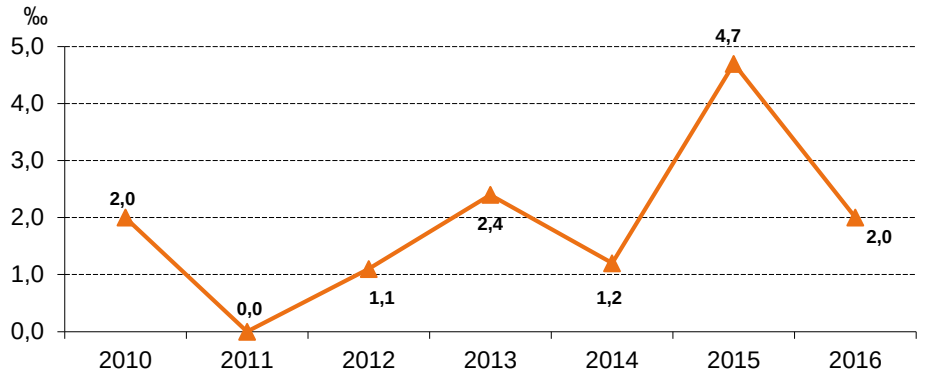
Liczba **zgonów** w Nowym Sączu, zdecydowanie niższa niż liczba urodzeń, była drugim czynnikiem kształtującym dodatni przyrost naturalny. Podobnie jak w województwie, w Nowym Sączu od kilku lat występuje niekorzystna relacja - określana nadumieralnością mężczyzn względem kobiet. W ciągu ostatnich lat odwrotna sytuacja wystąpiła tylko w 2013 r.

Wykr.15. Zgony według płci w Nowym Sączu

W 2016 r. udział zgonów mężczyzn do ogółu zgonów wynosił 55,1%, tj. o 3,2 p. proc. więcej niż w województwie. W omawianym roku w Nowym Sączu zmarło 408 mężczyzn, tj. o 75 więcej niż kobiet.

Wykr.16. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych w Nowym Sączu

Częstość zgonów niemowląt wyrażona współczynnikiem na 1000 urodzeń żywych od kilku lat ulega wahaniom. W Nowym Sączu w 2016 r. wskaźnik ten zmniejszył się i wyniósł 2,0‰ (wobec 4,7‰ w 2015 r.). Dla porównania, w całym województwie małopolskim wskaźnik ten wyniósł 3,4‰, w Krakowie - 2,7‰, a w Tarnowie - 2,2‰.

Rynek pracy

Pracujący[1]

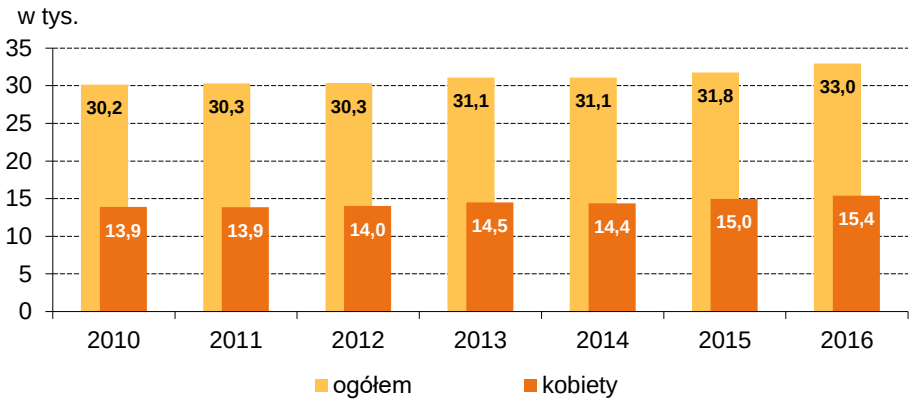
Sytuacja na rynku pracy w Nowym Sączu w 2016 r. poprawiła się w relacji do roku poprzedniego. Wzrosła liczba osób **pracujących** zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Sektor przemysłowy (obejmujący przemysł i budownictwo) skupiał ponad 35% ogółu pracujących. W sektorze tym odnotowano wzrost zatrudnienia w skali roku o prawie 5%.

W końcu 2016 r. w mieście pracowało 33,0 tys. osób (tj. 4,2% ogółu pracujących w województwie małopolskim). Było to o 3,8% więcej niż w końcu 2015 r.

[1] Dane wstępne; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Wykr.17. Pracujący w Nowym Sączu

Stan w dniu 31 XII

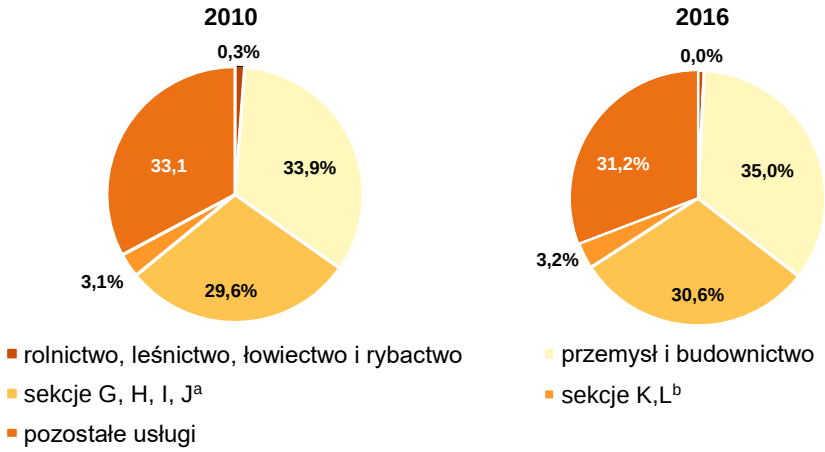
W podziale według płci większość pracujących stanowili mężczyźni - 53,3%. Ich liczba w końcu 2016 r. wyniosła 17,6 tys. Pracujących kobiet było 15,4 tys., tj. o 2,8% więcej w skali roku, natomiast liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 4,7%.

Według sektorów ekonomicznych i sekcji PKD, w sektorze przemysłowym, obejmującym przemysł i budownictwo, pracowało łącznie 11,6 tys. osób (35,1% ogółu pracujących), w tym 9,4 tys. osób w przemyśle.

W sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja pracowało 10,0 tys. osób (ponad 30% ogółu pracujących); w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych oraz w edukacji - łącznie 6,7 tys. osób (czyli 20,5% ogółu).

W ochronie zdrowia pracowało 2,1 tys. osób, (tj. 6,5%), podczas gdy w sekcjach działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości - łącznie 1,1 tys. osób, (tj. 3,4% ogółu pracujących).

Wykr. 18. Struktura pracujących w Nowym Sączu według sektorów ekonomicznych
Stan w dniu 31 XII

a Handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja.

b Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości.

Zatrudnieni

Przeciętne zatrudnienie[2] było wyższe w stosunku do 2015 r. o 3,9% i wyniosło 26,9 tys. osób.

Według sekcji PKD, w przemyśle i budownictwie przeciętne zatrudnienie wyniosło 11,8 tys. osób i było wyższe niż w poprzednim roku o 5,2%. Łącznie w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja wyniosło ono 5,5 tys. osób i zwiększyło się o 5,5%, a w sekcjach działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości - 0,6 tys. osób, tj. o 14,1% więcej niż w 2015 r.

Poszkodowani w wypadkach przy pracy

W 2016 r. w Nowym Sączu liczba osób **poszkodowanych w wypadkach przy pracy** (zgłoszonych w ciągu roku, bez wypadków indywidualnych w rolnictwie) wyniosła 290, wobec 297 rok wcześniej. Odnotowano 3 wypadki śmiertelne, 2 osoby

[2] Dane wstępne; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

doznały ciężkich uszkodzeń ciała, a 285 poszkodowanych osób doznało lżejszych uszkodzeń ciała. W ogólnej liczbie poszkodowanych było 114 kobiet, tj. o 13 więcej niż w 2015 r.

Łączna liczba dni niezdolności do pracy z powodu wypadków przy pracy wyniosła 12,2 tys., tj. o 1,0% więcej niż przed rokiem, a przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na 1 poszkodowanego - 42, czyli o 1 dzień dłużej.

Bezrobocie rejestrowane

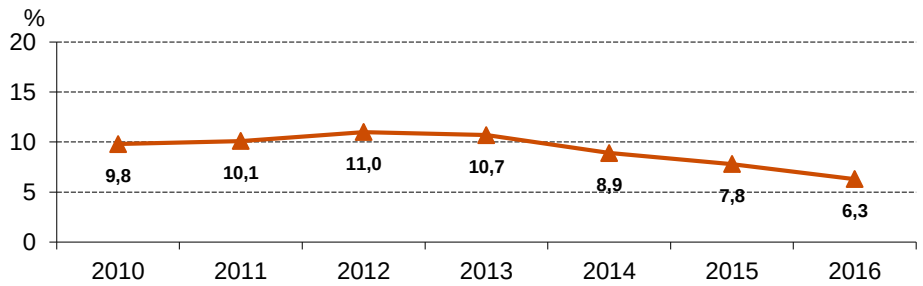
Odnotowano spadek **bezrobocia**. Według stanu w końcu 2016 r. w Nowym Sączu było zarejestrowanych 2877 bezrobotnych, tj. o 16,9% mniej niż rok wcześniej. Bezrobotni zarejestrowani na terenie Nowego Sącza w końcu omawianego roku stanowili 3,0% ogółu bezrobotnych w województwie małopolskim i odsetek ten wzrósł w skali roku zaledwie o 0,1 p. proc. W ogólnej liczbie bezrobotnych kobiety stanowiły 54,7%, ale ich liczba - 1575 - była o 15,2% niższa niż rok wcześniej.

Stopa bezrobocia zmniejszyła się o 1,5 p. proc. i wyniosła 6,3% (dla porównania: w województwie małopolskim 6,7%, w Tarnowie 7,1%, w Krakowie 3,6%). Od pięciu lat z roku na rok omawiany wskaźnik jest coraz niższy.

Trudności ze znalezieniem pracy miały nadal zwłaszcza osoby bez kwalifikacji zawodowych, które stanowiły 26,4% ogółu bezrobotnych. Odsetek osób dotychczas niepracujących wśród zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 12,3%.

Wykr.19. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Nowym Sączu

Stan w dniu 31 XII

Osób posiadających prawo do zasiłku było 376 (13,1%). Na przestrzeni ostatnich dwóch lat odnotowano mniej osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, zarówno w liczbach bezwzględnych, jak i procentowo, jako że w 2015 r. było ich 465 (tj. 13,4%). Znalazła potwierdzenie obserwowana od pewnego czasu

tendencja do spadku udziału osób posiadających prawo do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Wykr.20. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w Nowym Sączu według prawa do pobierania zasiłku

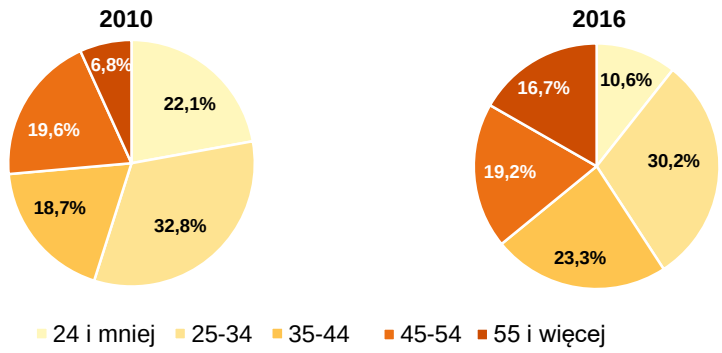
Stan w dniu 31 XII

W porównaniu z 2015 r. według kryterium wieku najbardziej obniżyła się liczba bezrobotnych poniżej 25 roku życia - o 33,9%. Jednocześnie ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł w ciągu dwóch lat o 2,7 p. proc. W 2016 r. najwięcej osób poszukujących pracy znalazło się w przedziale wiekowym 25-34 lata - 30,2% ogółu, a ich udział w liczbie ogółem w relacji do roku 2015 nieznacznie wzrósł - o 0,2 p. proc., ale spadł na przykład w porównaniu z rokiem 2010. Widoczne są różnice w strukturze bezrobotnych według wieku na przestrzeni kilku ostatnich lat.

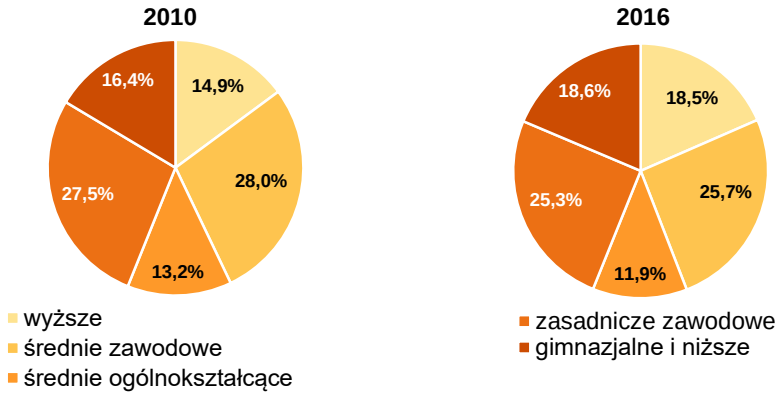
Wykr. 21. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w Nowym Sączu według wieku

Stan w dniu 31 XII

Rozpatrując strukturę bezrobotnych według poziomu wykształcenia można stwierdzić, że najwięcej było osób, które ukończyły szkoły zasadnicze zawodowe - 25,3% (przed sześciu laty 27,5%) oraz osób z wykształceniem średnim zawodowym (łącznie z policealnym) - 25,7% ogółu (w 2010 r. 28,0%). Stosunkowo najmniej poszukujących pracy posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące oraz gimnazjalne lub niższe. Natomiast udział bezrobotnych legitymujących się wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się na przestrzeni sześciu lat o 3,6 p. proc. Tym niemniej ich liczba znacząco spadła.

Wykr.22. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w Nowym Sączu według poziomu wykształcenia
Stan w dniu 31 XII

W końcu 2016 r. w badanej populacji co ósmy bezrobotny nie posiadał żadnego stażu pracy. Relatywnie najwięcej bezrobotnych posiadało staż pracy od roku do pięciu lat - 676 (23,5% ogółu), zaś najmniej było osób z długim stażem pracy, wynoszącym powyżej 30 lat - 101 (3,5%).

Osób długotrwale bezrobotnych było 1072, tj. 37,3% ogółu. Przez okres 6-12 miesięcy od momentu rejestracji poszukiwało pracy 479 osób, tj. 16,6% ogółu. Krócej, bo od 3 do 6 miesięcy szukały pracy 484 osoby (16,8%), a przez okres 1-3 miesięcy - 562 osób (19,5%). Pozostałe osoby szukały zatrudnienia przez miesiąc lub krócej.

W ciągu roku odnotowano 5053 bezrobotnych nowo zarejestrowanych i 5639 wyłączonych z ewidencji. Na przestrzeni 12 miesięcy urząd pracy dysponował ofertami pracy w ilości 2,2 tys., tj. więcej niż przed rokiem prawie o 14,1%. W końcu grudnia omawianego roku do dyspozycji były 64 oferty pracy (wobec 48 ofert pracy rok wcześniej). W końcu 2016 r. na 1 ofertę pracy przypadało 45 bezrobotnych (w roku poprzednim - 72).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne **wynagrodzenie brutto**[3] w 2016 r. w Nowym Sączu wyniosło 3416,14 zł, tj. o 3,4% więcej w skali roku. Dla porównania, przeciętne miesięczne wynagrodzenie w omawianym roku w województwie małopolskim wyniosło 4077,91 zł, w Krakowie - 4635,26 zł, a w Tarnowie - 3791,71 zł. Różnica między przeciętnym wynagrodzeniem w województwie małopolskim a tym w Nowym Sączu wyniosła zatem 661,77 zł, podczas gdy rok wcześniej wynosiła ona 604,67 zł.

Emerytury i renty

Według danych Ministerstwa Finansów, w 2015 r. z tytułu renty lub emerytury przychody uzyskiwało 20,2 tys. nowosądeczan, co stanowiło 2,5% ogólnej liczby osób otrzymujących przychody z tego tytułu w województwie. Mediana przychodów rocznych z tytułu emerytury lub renty wyniosła 19,2 tys. zł, tj. mniej niż w Tarnowie i w Krakowie, gdzie sięgnęła ona odpowiednio: 19,4 tys. zł i 21,9 tys. zł. Dla porównania w województwie wyżej wymieniona mediana wynosiła 17,6 tys. zł.

Średniomiesięczny przychód brutto uzyskiwany z emerytury lub renty w Nowym Sączu wyniósł w 2015 r. 1597 zł i był wyższy o 9,1% od średniego przychodu w województwie równego 1463 zł.

Infrastruktura socjalna

Edukacja[4]

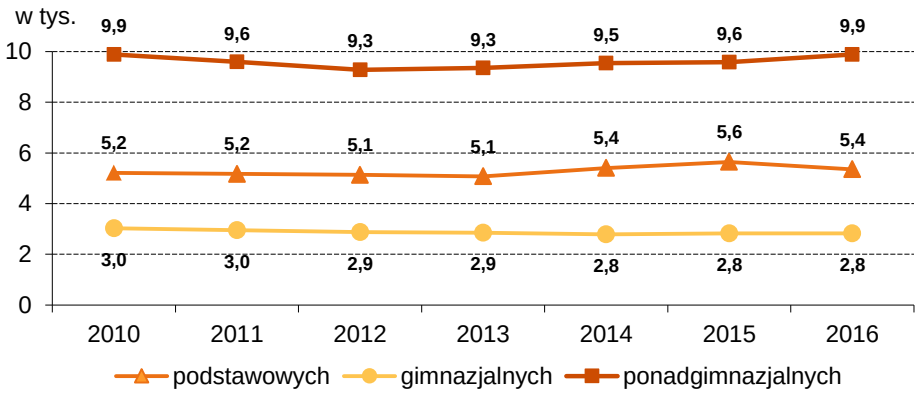
Wychowaniem przedszkolnym w roku szkolnym 2016/17 w Nowym Sączu objęto 3,6 tys. dzieci w 52 placówkach. Funkcjonowały 34 przedszkola, ze 117 oddziałami, w których przebywało 2777 dzieci, 16 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych z 768 dziećmi oraz po 1 zespole wychowania przedszkolnego i punkcie przedszkolnym łącznie z 89 dziećmi. W stosunku do poprzedniego roku liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększyła się o 331 dzieci. Wzrosła głównie liczba 6-latków, którzy w wyniku zmian w systemie oświaty, objęci zostali obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego.

[3] Patrz przypis 2 na str. 28.
[4] Dane, z wyjątkiem szkół wyższych, Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W roku szkolnym 2016/17 w Nowym Sączu działało 20 szkół podstawowych (o 1 mniej niż rok wcześniej), w których kształciło się 5352 uczniów. W 13 gimnazjach naukę pobierało 2830 gimnazjalistów. Do 11 zasadniczych szkół zawodowych (łącznie z 1 szkołą specjalną przysposabiającą do pracy) uczęszczało 1304 uczniów. W 11 liceach ogólnokształcących uczyło się 4005 licealistów. W 12 technikach kształciło się 4570 uczniów. 16 szkół policealnych wykazało 1517 uczniów. Ponadto działało 5 liceów ogólnokształcących dla dorosłych, w których kształciło się 796 osób. W 2 szkołach wyższych (łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi) studiowało 4611 studentów (łącznie z cudzoziemcami).

Liczba szkół od kilku lat utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Natomiast liczba uczniów w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wzrosła zarówno w gimnazjach, jak i liceach ogólnokształcących oraz technikach. Zmniejszyła się natomiast w szkołach podstawowych, zasadniczych szkołach zawodowych oraz szkołach policealnych. Wśród młodzieży uczęszczającej do szkół ponadgimnazjalnych największą popularnością cieszyły się technika i licea ogólnokształcące, do których łącznie w roku szkolnym 2016/17 uczęszczało 86,8% uczniów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych.

Wykr. 23. Liczba uczniów szkół w Nowym Sączu[a]

a Bez uczniów szkół dla dorosłych i jednostek administracji rządowej.

W technikach chłopcy najczęściej wybierali kierunki, które dawały im zawód technika informatyka, technika mechatronika, technika budownictwa, natomiast

dziewczęta – technika ekonomisty, technika żywienia i usług gastronomicznych, technika pracownika obsługi klienta.

W Nowym Sączu mają siedzibę 2 szkoły wyższe, tj. Wyższa Szkoła Biznesu oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, na których w roku akademickim 2016/17 kształciło się 4,5 tys. studentów. W ogólnej liczbie 4,6 tys. studentów w nowosądeckich uczelniach (łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi) udział kobiet wyniósł 61,2%. Na studiach stacjonarnych studiowała ponad połowa studentów (tj. 2,9 tys.). W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba studentów zmniejszyła się o 9,5%. Nowosądeckie wyższe uczelnie opuściło łącznie 1,7 tys. absolwentów, o 0,2 tys. mniej niż przed rokiem.

Ochrona zdrowia

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej według stanu w końcu 2016 r. w Nowym Sączu funkcjonowało 65 przychodni[5], tj. o 3 więcej oraz 10 praktyk lekarskich, tj. tyle samo, co rok wcześniej. Udzielono łącznie 1234,5 tys. porad[6], tj. o 6,7% więcej niż w roku poprzednim. Porady lekarskie stanowiły 86,9% ogółu udzielonych porad, a porady udzielone przez lekarzy dentystów (161,2 tys.) - pozostałe 13,1%. Przeciętnie w ciągu roku jednemu mieszkańcowi Nowego Sącza udzielono 15 porad.

W końcu 2016 r. w Nowym Sączu działało 41 aptek, tj. o 2 mniej w skali roku. Stanowiły one 3,6% ogółu małopolskich aptek. Dwie apteki pełniły stałe dyżury nocne i dwie - dyżury okresowe. Zmniejszyła się również liczba magistrów farmacji pracujących w nowosądeckich aptekach - z 93 w końcu grudnia 2015 r. do 87. Na jedną aptekę przypadało 2049 mieszkańców, podczas gdy rok wcześniej o 98 mieszkańców mniej.

Zespoły ratownictwa medycznego w liczbie 4, w tym 1 specjalistyczny i 2 podstawowe interweniowały 9368 razy, udzielając świadczenia zdrowotnego tyluż osobom. Miejscem zdarzenia w 75,1% był dom.

W zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 w końcu 2016 r. funkcjonowały 4 placówki opieki nad dziećmi do lat 3, które dysponowały miejscami w liczbie 209.

[5] Od 2012 r. przychodnie łącznie z przychodniami MON i MSW.
[6] Od 2012 r. łącznie z poradami udzielonymi w przychodniach resortów obrony narodowej i spraw wewnętrznych.

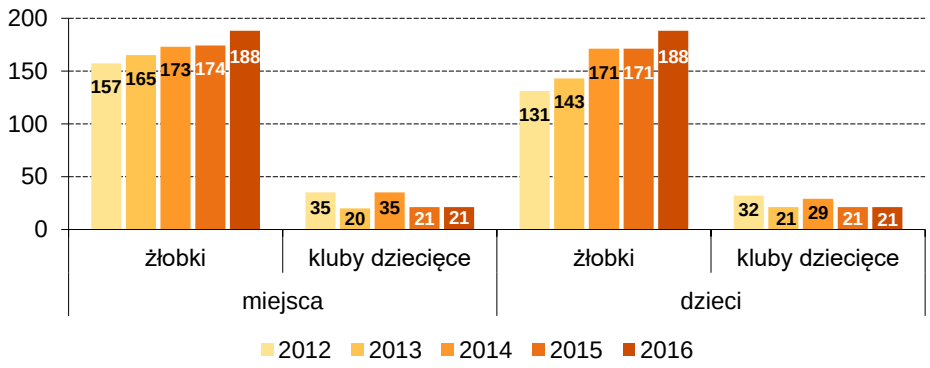
Podobnie jak w 2015 r. były to 3 żłobki i 1 klub dziecięcy. Przebywało w nich w ciągu roku 339 dzieci, tj. 2,8% w skali województwa małopolskiego.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2016 r. w wyżej wymienionych placówkach przebywało 209 dzieci, w tym 188 w żłobkach. Dwa lata temu działalność prowadziło 5 placówek (3 żłobki i 2 kluby dziecięce).

W końcu omawianego roku na 100 dzieci w wieku 0-2 lata w Nowym Sączu przypadało 8 miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 - tyle samo, co przed rokiem i przed dwoma laty. Miejsca były w 100% wykorzystane.

Podsumowując, można stwierdzić, że jak dotychczas w zakresie ochrony zdrowia zaobserwowano niewielkie zmiany, nie przekładające się na zdecydowaną tendencję do poprawy.

Wykr.24. Miejsca i dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych w Nowym Sączu
Stan w dniu 31 XII

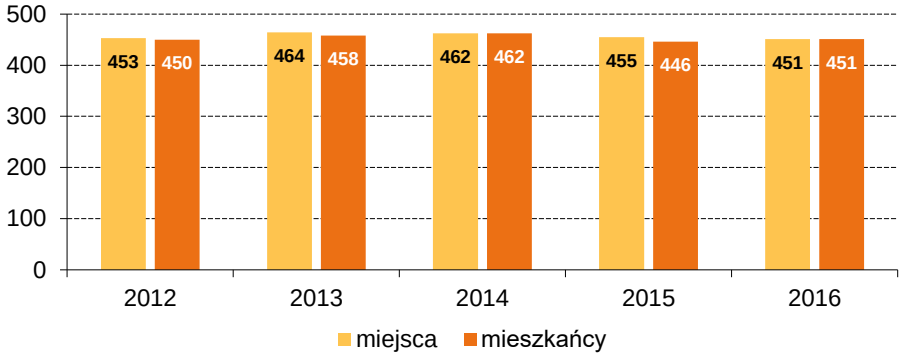

Pomoc społeczna

W Nowym Sączu w 2016 r. działały 4 zakłady stacjonarne opieki społecznej, tj. tyle samo, co rok wcześniej. Oprócz 3 domów pomocy społecznej funkcjonowało również 1 schronisko dla bezdomnych. Zakłady te dysponowały 451 miejscami, w 100% wykorzystanymi przez pensjonariuszy, których było o 5 więcej w porównaniu z poprzednim rokiem.

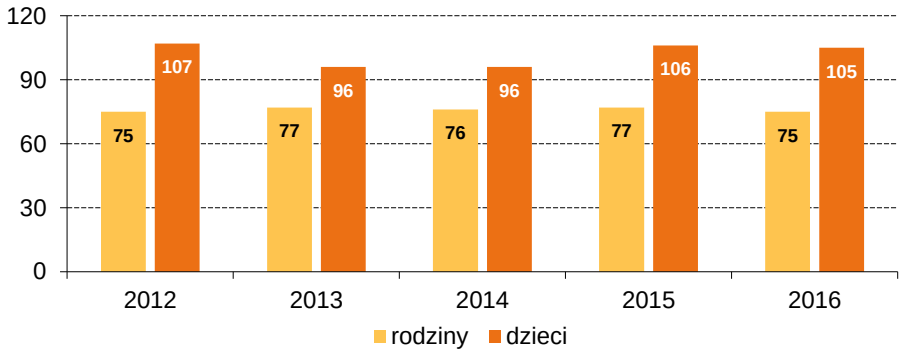
Wykr.25. Miejsca i mieszkańcy w domach i zakładach stacjonarnych pomocy społecznej w Nowym Sączu

Stan w dniu 31 XII

W ramach opieki nad dziećmi i młodzieżą, na terenie miasta działało 6 placówek opiekuńczo-wychowawczych: 2 placówki socjalizacyjne, w których w końcu 2016 r. przebywało 31 wychowanków, 1 placówka interwencyjna, gdzie przebywało 11 wychowanków oraz 3 rodzinne domy dziecka, opiekujące się 26 wychowankami. W 75 rodzinach zastępczych przebywało 105 dzieci.

Wykr.26. Rodziny zastępcze i dzieci przebywające w tych rodzinach w Nowym Sączu

W 2016 r. w Nowym Sączu z pomocy społecznej korzystało 2,2 tys. gospodarstw domowych (obejmujących łącznie 5,1 tys. osób), co stanowiło 3,0% gospodarstw w skali województwa małopolskiego. Zasiłki stałe przyznano 369 osobom wobec 370 przed rokiem. Średnia kwota zasiłku stałego wynosiła 500 zł. Z zasiłków okresowych skorzystało 1,2 tys. osób, o 40 osób mniej niż rok temu. Przeciętna kwota zasiłku okresowego wyniosła 368 zł. W ramach zasiłków

okresowych najwięcej, bo 0,8 tys. osób otrzymało zasiłek z powodu bezrobocia, co stanowiło 70,4% wszystkich osób korzystających z zasiłków okresowych rok wcześniej z tej formy pomocy korzystało 0,9 tys. osób (74,2%).

Średnio miesięcznie 4071 nowosądeckich rodzin pobierało świadczenia rodzinne, w tym 2496 rodzin - zasiłek rodzinny.

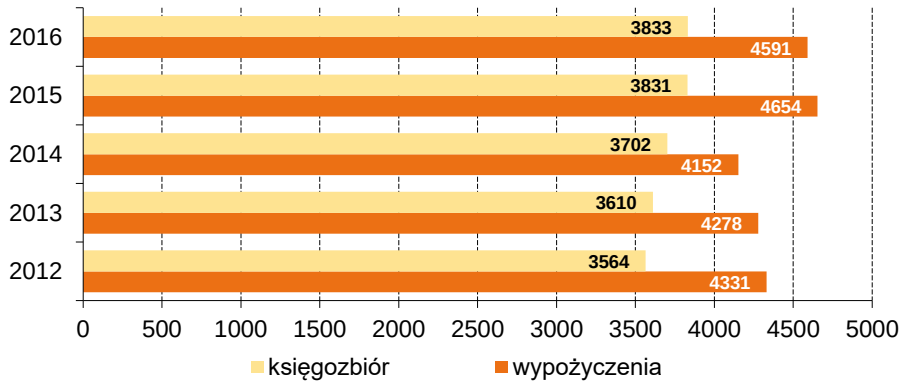
Kultura

W końcu 2016 r. na terenie miasta działało 8 **bibliotek**, tj. Sądecka Biblioteka Publiczna im. Józefa Szujskiego i jej 7 filii. Dla porównania w Tarnowie łącznie z filiami działało 10 bibliotek, a w Krakowie 62 (w całym województwie 722).

Księgozbiór nowosądeckich bibliotek stanowił 3,2% zasobów wojewódzkich i wzrósł w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,5 tys. woluminów do poziomu 321,9 tys. woluminów. Liczba czytelników bibliotek wyniosła w 2016 r. 20,4 tys. osób, tj. mniej niż w 2015 r. o 5,6%. Na 1000 mieszkańców Nowego Sącza 243 osoby były czytelnikami biblioteki.

Liczba wypożyczeń księgozbioru w ciągu roku zmniejszyła się o 1,3%, kształtując się na poziomie 384,9 tys. woluminów. Statystycznie 1 czytelnik wypożyczył w ciągu roku 18,9 woluminów (rok wcześniej 18,1). Średnia czytelnictwa w województwie wynosiła 15,1 woluminów rocznie.

Wykr.27. Księgozbiór i wypożyczenia w woluminach na 1000 ludności w Nowym Sączu

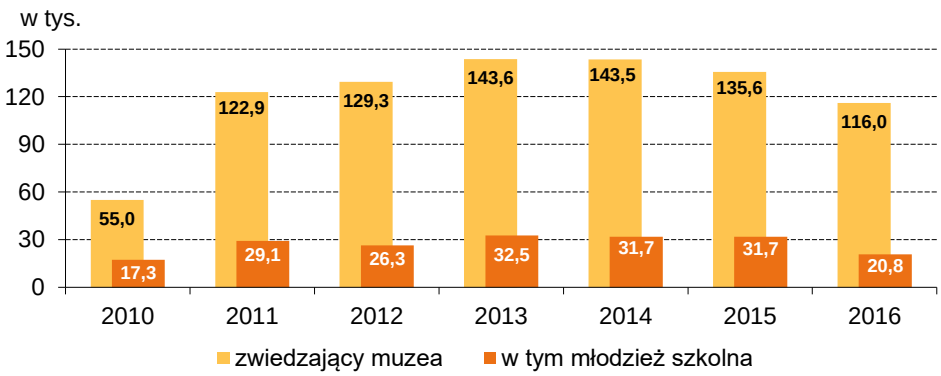

W 2016 r. funkcjonowały w mieście 2 **muzea**, a dokładnie 1 muzeum i 1 oddział muzealny. Muzeum prowadzi elektroniczną inwentaryzację zbiorów.

W omawianym roku zorganizowało łącznie 29 wystaw czasowych w kraju - 18 własnych i 11 obcych (w tym 2 z zagranicy), które zobaczyło ogółem 116,0 tys. zwiedzających, w tym 38,4 tys. osób bezpłatnie, z czego 78 w „Noc Muzeów", a 17,9 tys. z okazji innych imprez okolicznościowych. Jednocześnie muzeum było organizatorem 2 wystaw za granicą, które obejrzało 2,5 tys. zwiedzających.

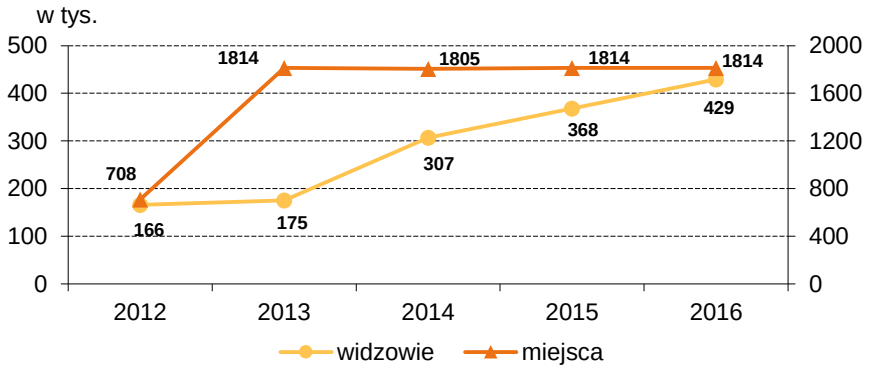
W ramach działalności oświatowej muzeum zaproponowało odczyty, prelekcje i spotkania w liczbie 26 (tj. o 28 mniej niż przed rokiem). Liczba zwiedzających obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego o 14,4%. Młodzież szkolna zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach stanowiła 17,9% ogółu zwiedzających, a jej liczba (31,7 tys.) spadła w odniesieniu do roku poprzedniego o 34,6%.

Wykr.28. Zwiedzający muzea w Nowym Sączu

W końcu 2015 r. w Nowym Sączu funkcjonowały 3 **kina** (podobnie jak przed rokiem), które dysponowały 10 salami i 1,8 tys. miejsc na widowni. W ciągu roku wyświetlono 19,1 tys. seansów filmowych dla 429,4 tys. widzów. Na 1 seans przypadało średnio 23 widzów. Z roku na rok odnotowuje się coraz większą liczbę widzów w kinach.

Wykr.29. Miejsca na widowni i widzowie w kinach w Nowym Sączu

Kino „Sokół" - oprócz kina repertuarowego - włączyło się w organizację różnorakich przeglądów filmowych, np. kinematografii narodowych czy dorobku poszczególnych twórców. Od roku 2005 odbyły się 4 edycje Festiwalu Filmowego LUDZIE KINA (bohaterami byli kolejno: Jerzy Stuhr, Krystyna Janda, Andrzej Wajda i Zbigniew Zamachowski). W kinie odbywają się również regularne seanse DKF-u KOT, Noce Filmowe, coroczne cykliczne zajęcia Młodzieżowej Akademii Filmowej oraz Festiwal Filmów Dziecięcych GALICJA. Organizowane są również uroczyste premiery filmów powiązane niekiedy ze spotkaniami z twórcami dzieła filmowego, odbywają się przeglądy i retrospektywy festiwali filmowych, cykl pokazów Festiwal KinoJazda, Filmoteka dojrzałego Człowieka, Klasyka Kina, Kino ze Szminką, Podróżniczy Klub Filmowy, Rekolekcje Filmowe, Wakacyjne Podróże Filmowe itp.[7]

Drugie, nowoczesne kino „Helios" posiada 5 klimatyzowanych sal z 1,1 tys. miejsc, wyposażonych w wysokiej klasy sprzęt nagłaśniający, a także ekrany perełkowe Harkness. Oprócz ciekawych premier kinowych w kinie organizowane są imprezy, takie jak: Walentynki, Ferie, Dzień Dziecka i inne spotkania okolicznościowe, m.in. specjalne, przedpremierowe pokazy filmów (z udziałem twórców), maratony i festiwale filmowe, koncerty, gry i zabawy dla dzieci, konkursy, seanse dla grup szkolnych i firm. Kino Helios jest również idealnym miejscem do przeprowadzania nietypowych akcji marketingowych[8].

Według danych statystycznych w Nowym Sączu w 2016 r. działały 2 **galerie i salony sztuki.** Obiekty były dostosowane do potrzeb osób poruszających się na

[7] Źródło: http://www.kino-sokol.pl/
[8] Źródło: http://www.helios.pl/39,Nowy-Sacz/OpisKina/

wózkach inwalidzkich z uwagi na wejście do budynku, a także posiadały udogodnienia wewnątrz budynku. Zorganizowały one łącznie w kraju 33 wystaw (o 2 więcej niż rok wcześniej), w tym 4 z wykorzystaniem „nowych mediów". Liczba zwiedzających wyniosła 34,5 tys. osób. W omawianym roku w galeriach i salonach sztuki odbyło się 151 seansów filmowych związanych tylko z działalnością wystawienniczą, w których uczestniczyło 4,5 tys. widzów. Wszystkie wyżej wymienione wystawy były eksponowane w kraju.

W mieście działa także Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ, którego misja polega na ochronie i promocji wielokulturowego dziedzictwa Małopolski, kształtowaniu kompetencji kulturowej poprzez popularyzację muzyki klasycznej, teatru, filmu europejskiego, folkloru, sztuki ludowej oraz wspomaganiu rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego. Siedzibą instytucji, będącej spadkobiercą i kontynuatorem niemal 140-letniej tradycji *Towarzystwa Gimnastycznego SOKÓŁ,* jest historyczny budynek Sokolni Sądeckiej z 1892 r. w centrum Nowego Sącza, obecnie rozbudowany i zmodernizowany. MCK Sokół organizuje ponad 20 cyklicznych festiwali i imprez kulturalnych rocznie o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym, m.in.:

• Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych ŚWIĘTO DZIECI GÓR (realizowany od 1992 r.)
• Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Sztuki Wokalnej im. Ady Sari (od 1985 r.)
• Międzynarodowy Festiwal Wirtuozerii i Żartu Muzycznego FUN & CLASSIC (od 2001 r.)
• Sądecki Festiwal Muzyki Organowej L'ARTE ORGANICA (od 2002 r.)
• Sądecki Festiwal Muzyczny IUBILAEI CANTUS (od 1995 r.)
• Cykl prezentacji teatralno-operowych WIECZORY MAŁOPOLSKIE (od 2004 r.)[9].

W 2016 r. w Nowym Sączu zorganizowano 28 masowych imprez artystyczno-rozrywkowych i sportowych, w tym 26 na terenie otwartym i 2 w obiekcie zamkniętym. Było to 16 imprez sportowych, 10 koncertów, 1 festiwal oraz 1 inna impreza artystyczno-sportowa. Uczestniczyło w nich łącznie 87,9 tys. osób, z tego 45,9 tys. w imprezach sportowych i 42,0 tys. w imprezach artystyczno-rozrywkowych. W ogólnej liczbie uczestników z prawa do wolnego wstępu skorzystało 35,5 tys. osób, czyli 40,4%.

[9] Źródło: www.nowysacz.pl

Turystyka

Biorąc pod uwagę dane szacowane dla jednostek, zobowiązanych do złożenia sprawozdania na formularzu KT-1, które odmówiły udziału w badaniu, w końcu lipca 2016 r. w Nowym Sączu funkcjonowało 11 **turystycznych obiektów noclegowych,** w tym wszystkie całoroczne. Bazę noclegową tworzyły 4 hotele, 1 pensjonat, 3 inne obiekty hotelowe oraz 3 pozostałe obiekty - kwatery prywatne.

Liczba miejsc noclegowych w wyżej wymienionych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Nowym Sączu w końcu lipca 2016 r. wyniosła 477 - wszystkie to miejsca całoroczne. Przeciętnie jeden obiekt dysponował 43 miejscami noclegowymi. Miejsc w hotelach było 231. Jeden hotel miał do dyspozycji przeciętnie 58 miejsc.

W 2016 r. miasto odwiedziło 31,2 tys. osób korzystających z noclegów, w tym 3,8 tys. turystów zagranicznych. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 30,0% (w Tarnowie w analizowanym roku wyniósł on również 30,0%, w całym województwie małopolskim 39,4%, a w Krakowie 51,2%).

Spośród turystów zagranicznych korzystających z noclegów najwięcej gości przybyło z krajów europejskich, takich jak: Niemcy (15,4% ogółu turystów zagranicznych), Stany Zjednoczone Ameryki (13,6%), Wielka Brytania (9,9%), Ukraina (8,2%), Włochy (6,6%) i Francja (5,2%).

W ciągu 12 miesięcy udzielono 31,2 tys. noclegów, czyli więcej niż przed rokiem o 30,6%, w tym turystom zagranicznym 3,7 tys. noclegów, tj. o 3,4% więcej (wskaźniki obliczono w warunkach porównywalnych, tj. bez uwzględnienia imputacji danych za 2016 r.).

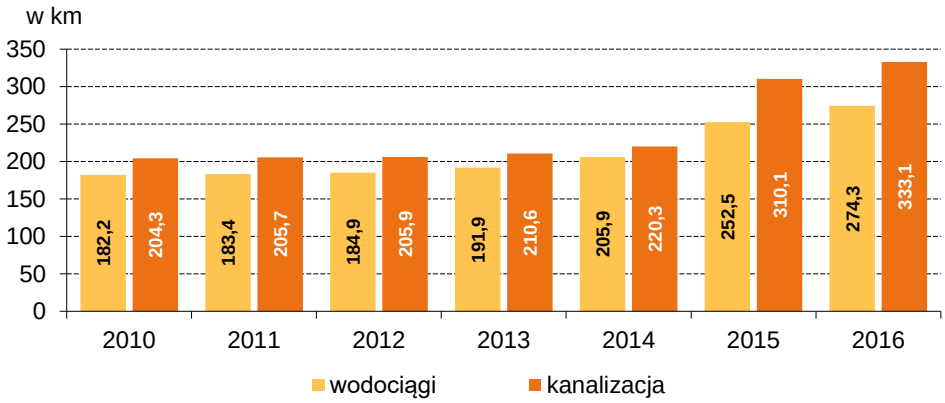
Średni czas pobytu turysty w obiekcie turystycznym w omawianym roku wyniósł 1,6 noclegu, podczas gdy przeciętny pobyt turysty zagranicznego - 1,8 noclegu.

W obiektach hotelarskich (hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych) położonych na terenie Nowego Sącza w 2016 r. wynajęto 27,8 tys. pokoi, tj. więcej o 17,7% niż w roku poprzednim, w tym 4,5 tys. pokoi turystom zagranicznym, tj. o 1,3% mniej (wskaźniki obliczono w warunkach porównywalnych, tj. bez uwzględnienia imputacji danych za 2016 r.).

Infrastruktura komunalna

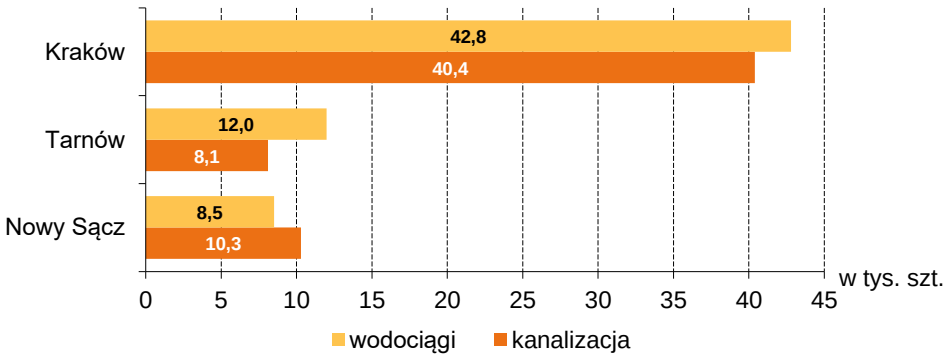
W Nowym Sączu w końcu 2016 r. stan infrastruktury komunalnej uległ poprawie w porównaniu z poprzednim rokiem. Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 274,3 km (tj. więcej o 21,8 km niż w końcu 2015 r.), a długość czynnej sieci kanalizacyjnej - 333,1 km (również więcej - o 23,0 km). W ciągu roku siecią kanalizacyjną odprowadzono 2,8 tys. dam^3 ścieków.

Wykr.30. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Nowym Sączu
Stan w dniu 31 XII

W przypadku sieci wodociągowej ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 8,5 tys., a w przypadku sieci kanalizacyjnej - 10,3 tys. Dla porównania w Tarnowie było 12,0 tys. czynnych połączeń wodociągowych i 8,1 tys. połączeń kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zakwaterowania, a w Krakowie - odpowiednio: 42,8 tys. i 40,4 tys.

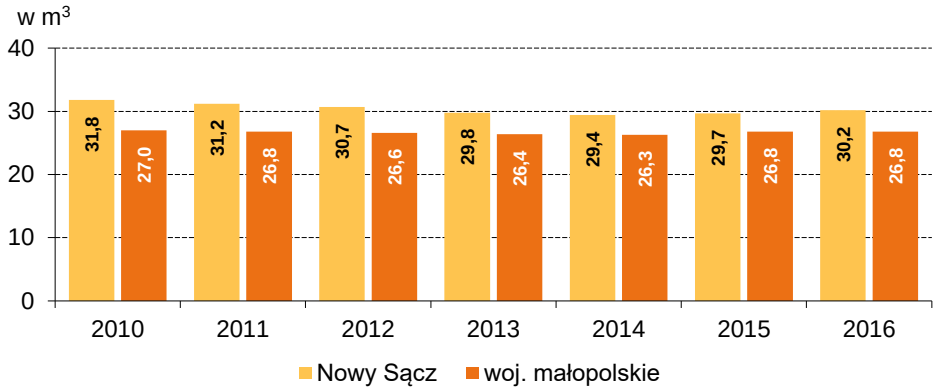
Wykr.31. Przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

W 2016 r. w Nowym Sączu na cele komunalno-bytowe wodociągi dostarczyły gospodarstwom domowym 2,5 tys. dam^3 wody, tj. o 1,4% więcej niż przed rokiem.

Wskaźnik zużycia, obrazujący sposób gospodarowania wodą w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnął w omawianym roku poziom 30,2 m^3 (w województwie małopolskim 26,8 m^3). Niewielki wzrost tego wskaźnika na przestrzeni roku jest związany z rozbudową infrastruktury w mieście i może wskazywać na nieco większe zapotrzebowanie na wodę wśród mieszkańców Nowego Sącza.

Wykr.32. Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca

W 2016 r. zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Nowym Sączu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 684,1 kWh (w województwie małopolskim 790,0 kWh) i zmniejszyło się w odniesieniu do roku poprzedniego o 0,2% (dane wstępne).

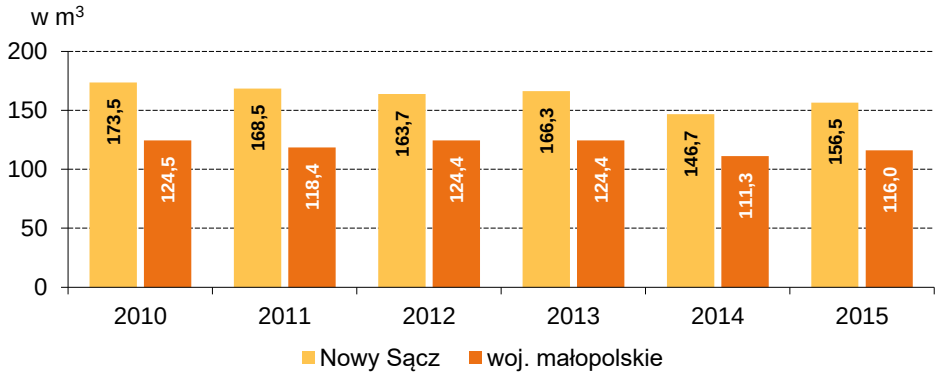
Coraz bardziej rozbudowywana jest także sieć gazowa. Długość sieci gazowej w 2016 r. wynosiła 365,2 km i w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 62,6 km. W badanym okresie liczba połączeń gazowych prowadzących do budynków uległa zwiększeniu o 14,0%. Odbiorcami gazu w Nowym Sączu w omawianym roku było 25,6 tys. gospodarstw domowych.

W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (o 10,0%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca Nowego Sącza zużycie gazu wynosiło 172,0 m^3 (wzrost o 9,9%), a na 1 odbiorcę 563,6 m^3 (wzrost o 9,3%). A zatem w przypadku gazu odnotowano tendencję do większego zużycia energii z urządzeń sieciowych.

Można zauważyć, że średnie zużycie wody z wodociągów i gazu z sieci na 1 mieszkańca było wyższe niż przeciętne zużycie w województwie, natomiast średnie zużycie na 1 mieszkańca energii elektrycznej było znacznie niższe.

W województwie małopolskim w omawianym roku zużycie gazu wyniosło na 1 mieszkańca 124,3 m^3, a na 1 odbiorcę - 581,2 m^3.

Wykr.33. Zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca

Handel

W 2016 r. w Nowym Sączu istniały 3 **targowiska** stałe (tyle samo, co w roku poprzednim) o łącznej powierzchni 26,1 tys. m^2. Dla porównania w Krakowie działało 16 targowisk o powierzchni 85,4 tys. m^2, a w Tarnowie 15 targowisk o powierzchni 96,5 tys. m^2. Na nowosądeckich targowiskach, podobnie jak rok wcześniej, znajdowały się 283 punkty sprzedaży drobnodetalicznej, w tym 223 punkty sprzedaży na targowiskach czynnych codziennie. Roczne wpływy z opłaty targowej wyniosły 168,3 tys. zł.

Liczba targowisk sezonowych lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchomionych okresowo (w ciągu roku) w mieście spadła o 4 do 19 (1,5% liczby targowisk sezonowych w województwie). W Krakowie były 1073 targowiska sezonowe, a w Tarnowie 3 (udział w województwie odpowiednio: 84,4% i 0,2%).

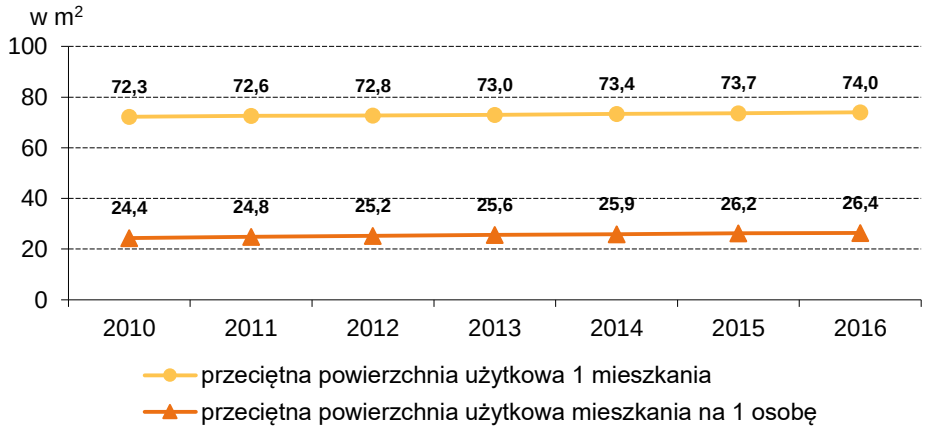
Budownictwo mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe

W końcu 2016 r. **zasoby mieszkaniowe** Nowego Sącza wyniosły 30,0 tys. mieszkań, co stanowiło 2,6% ogółu zasobów mieszkaniowych województwa małopolskiego. Dla porównania zasoby mieszkaniowe Krakowa stanowiły 31,8% ogółu, a Tarnowa - 3,7%. W odniesieniu do stanu z roku poprzedniego liczba mieszkań w Nowym Sączu zwiększyła się o 235, tj. o 0,8%. Na przestrzeni kilku lat występuje niewielki, lecz stały wzrost liczby zasobów.

W mieszkaniach znajdowało się ogółem 116,8 tys. izb. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań sięgnęła 2219 tys. m^2. Przeciętna powierzchnia 1 izby wyniosła 19,0 m^2, a przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania - 74,0 m^2. W Krakowie i Tarnowie statystyczne mieszkanie było mniejsze, odpowiednio: 57,7 m^2 i 63,6 m^2, podczas gdy średnia wojewódzka była wyższa - 78,2 m^2. Zarówno przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, jak i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wykazywały w minionych latach w Nowym Sączu niewielką tendencję wzrostową.

Wykr.34. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w Nowym Sączu

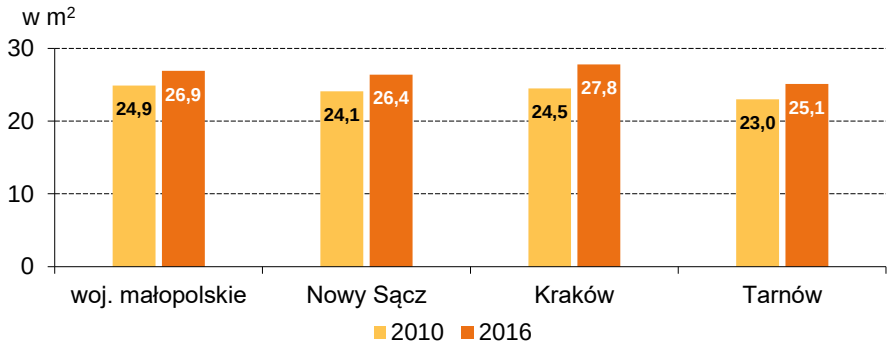

Zaludnienie i standard mieszkań

Według danych statystycznych za 2016 r. na 1 mieszkanie w Nowym Sączu przypadały średnio 2,8 osoby (2,9 w województwie małopolskim), a przeciętna liczba izb w mieszkaniu wyniosła 3,9 (podobnie jak w województwie). Było to nieco więcej niż w dwóch pozostałych miastach na prawach powiatu, gdyż w Krakowie na 1 mieszkanie przypadały średnio 2,1 osoby i 3,2 izby, a w Tarnowie - 2,5 osoby i 3,6 izby.

W ciągu ostatnich lat odnotowano wzrostową tendencję przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę.

Wykr.35. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę
Stan w dniu 31 XII

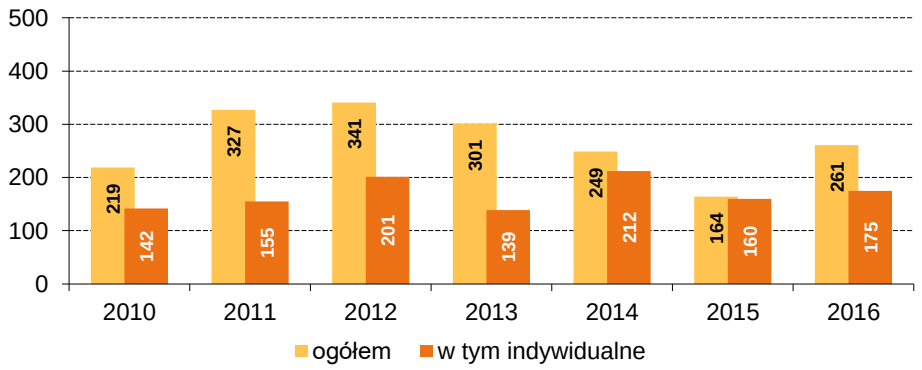
Przeciętna powierzchnia mieszkania na 1 osobę w Nowym Sączu wynosiła 26,4 m^2 i była zbliżona do średniej wojewódzkiej (26,9 m^2). W Krakowie przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę była wyższa, a w Tarnowie niższa niż w Nowym Sączu i w województwie.

W miastach notuje się wysoki poziom wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje sanitarno-techniczne. W roku 2016 w Nowym Sączu w wodociąg wyposażonych było 99,1% ogółu mieszkań, w ustęp - 98,8%, w łazienkę - 97,8%, w gaz z sieci - 88,0%, a w centralne ogrzewanie - 90,5%. W Krakowie nieco lepiej przedstawiało się wyposażenie mieszkań w wodociąg, ustęp i łazienkę, a gorzej w gaz z sieci i centralne ogrzewanie. W Tarnowie nieco niższe wskaźniki niż dla Nowego Sącza odnotowano w przypadku wyposażenia w ustęp, łazienkę i centralne ogrzewanie.

Mieszkania oddane do użytkowania

W 2016 r. na terenie Nowego Sącza **przekazano do użytkowania** 261 mieszkań o łącznej powierzchni 28,0 tys. m^2, tj. o 17 mieszkań (o 59,1%) więcej niż w 2015 r. Wzrost ten wystąpił głównie wskutek zwiększenia liczby mieszkań oddanych przez inwestorów indywidualnych (175 w omawianym okresie - o 15 więcej niż przed rokiem). Jednak ich udział w ogólnej liczbie zrealizowanych inwestycji wynosił tylko 67,0% (czyli o 30,6 p. proc. mniej niż rok wcześniej). Mieszkania oddane do użytkowania na terenie Nowego Sącza stanowiły 1,5% efektów wojewódzkich.

Wykr.36. Mieszkania oddane do użytkowania w Nowym Sączu

W relacji do 2015 r. zmniejszyła się przeciętna powierzchnia 1 mieszkania oddanego do użytkowania, wynosząc w 2016 r. 107,3 m^2 (wobec 143,4 m^2 przed rokiem), w tym w budynkach indywidualnych 129,0 m^2 (o 16,4 m^2 mniej niż w roku poprzednim). Dla porównania przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w mieście Krakowie wynosiła 57,5 m^2, w Tarnowie - 84,3 m^2, a w województwie małopolskim - 95,3 m^2.

Wskaźnikiem nasilenia budownictwa mieszkaniowego jest liczba oddanych do użytkowania mieszkań na 1 tys. ludności. Wskaźnik ten w 2016 r. w Nowym Sączu wynosił 3,1 przy średniej dla województwa małopolskiego 5,1. W Krakowie wskaźnik ten wyniósł 12,3, a w Tarnowie - 2,4.

W 2016 r. liczba mieszkań przekazanych do użytkowania na 1000 nowo zawartych małżeństw wyniosła 585 (w województwie małopolskim 836). W dwóch pozostałych miastach na prawach powiatu, tj. w Krakowie i w Tarnowie wskaźnik ten wyniósł odpowiednio: 2305 i 539.

Liczba mieszkań w Nowym Sączu, których budowę rozpoczęto wzrosła w ujęciu rocznym ze 182 do 223 w 2016 r. W 97,3% były to inwestycje realizowane w budownictwie indywidualnym. Zwiększyła się również liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia - z 208 do 346 w omawianym roku, w tym prawie 72% (248) w ramach budownictwa indywidualnego.

Ochrona środowiska i leśnictwo

Nowy Sącz, ze względu na stosunkowo niewielką ilość wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, nadal należy do miast w województwie małopolskim, w których degradacja środowiska jest relatywnie niska. W ramach ochrony środowiska, oprócz ochrony powietrza atmosferycznego, bierze się pod uwagę m.in. gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami oraz ponoszone na te cele nakłady inwestycyjne.

W 2016 r. emisja przemysłowych pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w mieście wyniosła 77 ton (3,7% wielkości wojewódzkiej) i zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 35,8%, emisja dwutlenku węgla spadła o 2,6%, a emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) - wzrosła o 4,7% do 2236 ton (stanowiąc 2,7% emisji wojewódzkiej). W przeliczeniu na 1 km^2 powierzchni miasta wyemitowano w Nowym Sączu 1,3 tony pyłów - dla porównania w Krakowie 2,3 tony, a w Tarnowie 5,2 tony. Dominowały pyły ze spalania paliw, stanowiąc 61,0% całej emisji pyłowej. Wśród zanieczyszczeń gazowych (bez CO_2) najwięcej było tlenku węgla (70,3%), a ponadto: dwutlenku siarki (14,8%), tlenków azotu (5,8%) oraz metanu (4,6%).

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla Nowego Sącza zatrzymano i zneutralizowano w 2016 r. 99,5% wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych i 29,2% wytworzonych zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Wytwarzane przez przemysł i gospodarkę komunalną ścieki, dzięki odpowiedniej gospodarce wodno-ściekowej nie doprowadziły do degradacji zasobów wodnych. Do wód lub do ziemi w 2016 r. odprowadzono w Nowym Sączu 3,5 hm^3 ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania (wobec 3,4 hm^3 w roku poprzednim). Stanowiło to 1,4% tego typu ścieków w województwie małopolskim. Zostały one w 100,0% oczyszczone.

Odpady przemysłowe i komunalne powstające na terenie miasta dzięki odpowiedniej gospodarce stanowią znikome zagrożenie dla środowiska naturalnego. W 2016 r. w Nowym Sączu, według danych statystycznych, wytworzono 28,3 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło tylko 0,6% masy odpadów wytworzonych w całym województwie. W porównaniu z rokiem 2015 ilość wytworzonych odpadów wzrosła o 0,4%. Procesowi odzysku poddano 3,2 tys. ton odpadów (we własnym zakresie przez wytwórcę).

Ponadto, na terenie miasta w 2016 r. zebrano 20,5 tys. ton odpadów komunalnych zmieszanych, tj. o 4,0% więcej niż rok wcześniej. Z gospodarstw domowych pochodziło 16,4 tys. ton (około 80,0% masy odpadów komunalnych), z handlu, małego biznesu, biur i instytucji - 4,0 tys. ton (19,6%), a z usług komunalnych - 0,1 tys. ton (0,4%).

Wykr.37. Struktura odpadów komunalnych zmieszanych zebranych w Nowym Sączu w 2016 r.

Na 1 mieszkańca przypadało w Nowym Sączu 196 kg zebranych odpadów komunalnych zmieszanych (wobec 190 kg w 2015 r.), w województwie małopolskim - 181 kg, w Tarnowie - 248 kg, a w Krakowie - 308 kg.

W omawianym roku wywieziono 25,3 dam^3 nieczystości ciekłych, w tym 16,6 dam^3 z gospodarstw domowych. Podczas likwidacji 25 nielegalnych wysypisk śmieci zebrano 55 ton odpadów komunalnych. Zbiórką odpadów komunalnych objęto 10,9 tys. budynków mieszkalnych.

Na środki trwałe służące ochronie powietrza atmosferycznego i klimatu, gospodarce odpadami, gospodarce ściekowej i ochronie wód, a także pozostałym aspektom ochrony środowiska w 2016 r. wydatkowano w Nowym Sączu 13,3 mln zł, tj. ponad czterokrotnie więcej niż przed rokiem. Z kwoty tej najwięcej wydatkowano na gospodarkę odpadami, ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz wód podziemnych i powierzchniowych - 7,1 mln zł.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 68,3% pochodziły ze środków własnych, w 22,3% z funduszy ekologicznych (pożyczki, kredyty i dotacje), a w pozostałych 9,4% z innych środków.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2016 r. były znacznie mniejsze niż w 2015 r. Wyniosły one 1,3 mln zł - z czego 72,9% przeznaczono na regulację i zabudowę rzek i potoków. Nakłady inwestycyjne na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 87,6% pochodziły z budżetu centralnego, a w pozostałych 12,4% z budżetu województwa.

Lasy w obrębie Nowego Sącza (łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną w lasach prywatnych) zajmowały 635 ha, tj. 0,1% powierzchni lasów województwa małopolskiego. Lasy prywatne zajmowały 489 ha, tj. 77,0% ogólnej powierzchni lasów, a lasy publiczne 146 ha. W ramach lasów publicznych przeważały lasy Skarbu Państwa - 83,0 ha (w tym Lasy Państwowe 50,6 ha), a pozostałą część tworzyły lasy gminne - 63,0 ha.

Z lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa (prywatnych i gminnych) w 2016 r. pozyskano 30,0 tys. m^3 drewna (grubizny), w tym 78,2% z drzew iglastych.

Przemysł i inwestycje

Według najnowszych dostępnych danych, w 2015 r. w Nowym Sączu w podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób produkcja sprzedana przemysłu wyniosła w cenach bieżących 3062,5 mln zł. W porównaniu z 2014 r. było to więcej o 13,6%. Udział produkcji sprzedanej przemysłu przedsiębiorstw z terenu Nowego Sącza w wielkości wojewódzkiej wyniósł 3,9%, tj. o 0,3 p. proc. więcej niż w 2014 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2015 r. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie 36,5 tys. zł, tj. wyższym o 56,0% niż przeciętnie w województwie (rok wcześniej wyniosła 32,1 tys. zł).

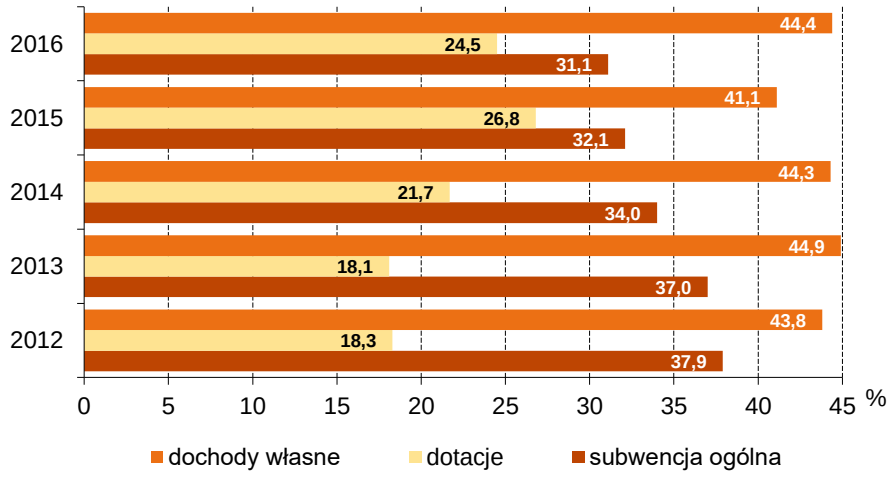
Nakłady inwestycyjne w 2015 r. w podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (według lokalizacji inwestycji) wyniosły 450,3 mln zł, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca 5372 zł (wobec odpowiednio: 314,3 mln zł i 3748 zł rok wcześniej). W omawianym roku najwięcej nakładów poniosły przedsiębiorstwa zaliczane do sekcji przetwórstwo przemysłowe (166,8 mln zł, tj. o 54,6 mln zł więcej niż w 2014 r.), a ich udział w nakładach inwestycyjnych ogółem wzrósł z 35,7% w 2014 r. do 37,0% w 2015 r.

Dochody i wydatki budżetu miasta

W 2016 r. stan finansów publicznych polepszył się, zanotowano wzrost dochodów przy jednoczesnym spadku wydatków budżetu miasta. Nowy Sącz zakończył 2016 r. z nadwyżką budżetową.

Dochody budżetu miasta Nowy Sącz w analizowanym roku sięgnęły 487,0 mln zł, co oznacza wzrost w porównaniu z 2015 r. o 5,8%. Dochody własne wzrosły o 14,2%, subwencja ogólna - o 2,7%, dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności z budżetu środków europejskich (dotacje §§ 200, 620 i §§ 200,625) znacznie zmalały, natomiast dotacje celowe wzrosły aż o 80,7% w skali roku. W 2016 r. nadal największy udział w dochodach ogółem miały dochody własne - 44,4% (216,3 mln zł), subwencja ogólna - 31,1% (151,6 mln zł) oraz dotacje celowe - 23,0% (112,1 mln zł).

Wykr.38. Struktura dochodów budżetu Nowego Sącza

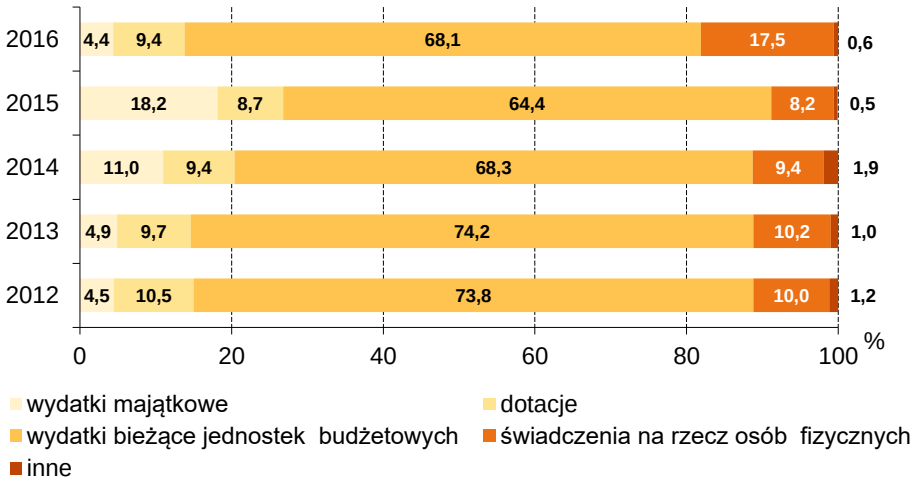
Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich wyniosły 6,9 mln zł, tj. 1,4% dochodów ogółem.

Wydatki budżetu miasta w omawianym okresie wyniosły 462,6 mln zł, czyli o 1,4% mniej niż w 2015 r. Wydatki majątkowe zmniejszyły się o 76,2% do wysokości 20,3 mln zł. Z kwoty tej na cele inwestycyjne przeznaczono 18,4 mln zł (90,9%

wydatków majątkowych). W ujęciu rocznym dwukrotnie wzrosły świadczenia dla osób fizycznych (do 81,0 mln), stanowiąc 17,5% wydatków budżetu miasta ogółem. Wzrosły również wydatki bieżące jednostek budżetowych (o 4,4%), w tym kwoty przeznaczone na wynagrodzenia (o 2,8%) i pochodne od wynagrodzeń (o 2,3%). Rok 2016 upłynął pod znakiem profitów z zakończonych inwestycji, rozpoczętych w latach poprzednich.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych dominowały w strukturze wydatków, stanowiąc 68,1%. Dotacje stanowiły 9,4% ogółu wydatków budżetowych, a wydatki majątkowe - 4,4%. Na pozostałą część wydatków budżetu Nowego Sącza składały się wyżej wspomniane świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz inne wydatki.

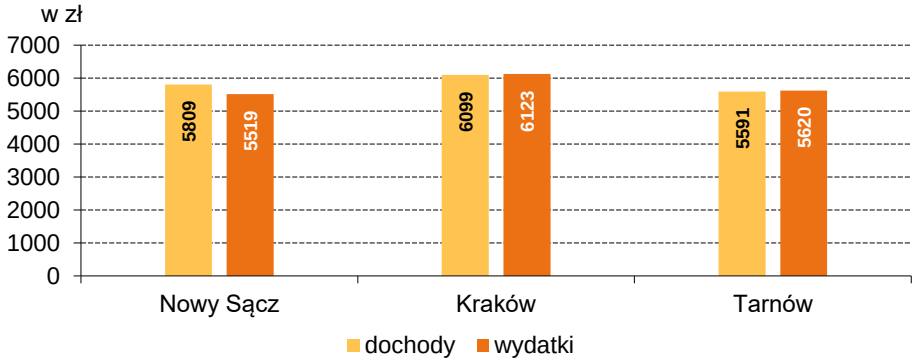
Wykr.39. Struktura wydatków budżetu Nowego Sącza

Odwrotnie niż w poprzednich latach, w 2016 r. odnotowano nadwyżkę budżetową. Wyniósł 24,4 mln zł (wobec minus 8,8 mln zł w 2015 r. i minus 3,2 mln zł w 2014 r.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetu miasta Nowego Sącza zwiększyły się w ujęciu rocznym z 5493 zł w 2015 r. do 5809 zł w 2016 r., a wydatki spadły z 5598 zł do 5519 zł. Wzrost dochodów w skali roku wyniósł 316 zł, a spadek wydatków - 79 zł. W zestawieniu z dwoma pozostałymi miastami na prawach powiatu w województwie małopolskim, dochody przypadające na 1 mieszkańca w Nowym Sączu były wyższe niż w Tarnowie, ale niższe niż w Krakowie. Natomiast wydatki na 1 mieszkańca były w Nowym Sączu mniejsze niż w dwóch pozostałych miastach na prawach powiatu.

Wykr.40. Dochody i wydatki na 1 mieszkańca w 2016 r.

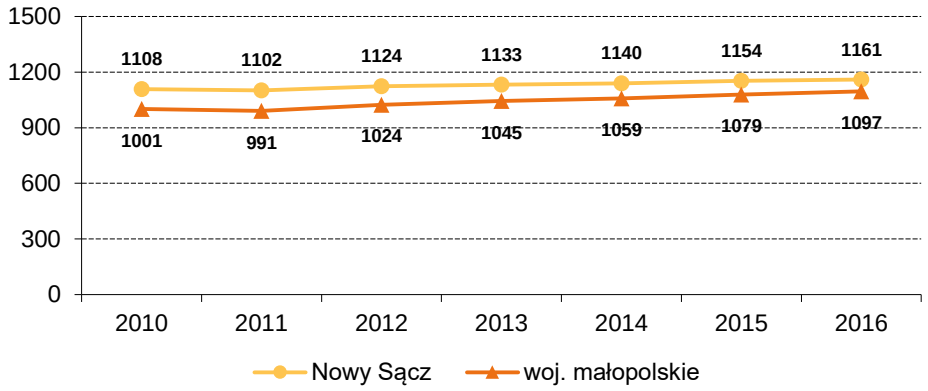
Podmioty gospodarki narodowej

W końcu 2016 r. rejestr REGON skupiał 9750 podmioty gospodarki narodowej z terenu Nowego Sącza (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem. Do sektora prywatnego należało 9472 podmiotów gospodarki narodowej, tj. 97,1% ogółu. W porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku ich liczba zwiększyła się o 59 (0,6%). Natomiast liczba podmiotów sektora publicznego wzrosła w skali roku o 1 podmiot.

Liczba spółek handlowych wyniosła 989 i wzrosła w ujęciu rocznym o 47 (tj. o 5,0%). Liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego wzrosła o 7 (9,6%). Spółek cywilnych było zarejestrowanych 813, czyli o 1 mniej, podczas gdy liczba spółdzielni wynosiła 32 (tyle samo, co przed rokiem).

Jednocześnie rejestr obejmował 6807 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, czyli o 0,1% mniej niż w końcu 2015 r. Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności) wzrósł na przestrzeni roku z 1154 w 2015 r. do 1161 w 2016 r. (wobec 1097 w województwie małopolskim). Świadczy to o rozwoju przedsiębiorczości. Dla porównania, wskaźnik ten w omawianym okresie w Krakowie i Tarnowie wyniósł odpowiednio: 1758 i 1039.

Wykr.41. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności
Stan w dniu 31 XII

Według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w końcu grudnia 2016 r. najwięcej podmiotów prowadziło działalność zaliczaną do sekcji takich, jak: handel; naprawa pojazdów samochodowych (2385), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (1159), budownictwo (1037), pozostała działalność usługowa (815) oraz przetwórstwo przemysłowe (762 podmioty).

W ciągu 2016 r. do rejestru REGON wpisano 812 nowych podmiotów gospodarczych. Jednocześnie wyrejestrowano 734 podmioty. Największą rotacją cechowały się sekcje PKD, takie jak: handel; naprawa pojazdów samochodowych, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, budownictwo.

Działalność Urzędu Miasta Nowego Sącza

W zakres informacji pochodzących z Urzędu Miasta Nowego Sącza wchodzą takie zagadnienia, jak:

- liczba członków Rady Miasta i ich struktura według wieku, poziomu wykształcenia oraz grup zawodów,
- dane z Wydziału Spraw Obywatelskich,
- działalność Urzędu Stanu Cywilnego,
- budżet miasta,
- interwencje Straży Miejskiej,
- zadania MOPS-u.

Rada Miasta Nowego Sącza w 2016 r. liczyła 23 członków, w tym 5 kobiet. Wśród radnych przeważały osoby w wieku 50 lat i więcej (12 radnych), a tylko 2 osoby nie przekroczyły 29 lat. Wyższe wykształcenie posiadało 17 radnych, średnie - 5 osób, a zasadnicze zawodowe - 1 osoba. Natomiast według grup zawodów dominowali specjaliści (14 radnych), a w dalszej kolejności znaleźli się m.in. przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (4 osoby), technicy i inny średni personel oraz pracownicy usług i sprzedawcy (po 2 osoby), a także 1 pracownik biurowy. W 2016 r. radni uczestniczyli w 14 sesjach Rady Miasta[10].

Zgodnie z danymi Wydziału Spraw Obywatelskich, w mieście na pobyt stały zameldowanych było 81,9 tys. osób, a na pobyt czasowy - 1,7 tys. osób. Ponadto, w końcu roku było 2,9 tys. osób nigdzie nie zameldowanych lub oczekujących na zameldowanie w innej miejscowości. W ciągu 2016 r. na pobyt stały w Nowym Sączu zameldowano 0,5 tys. osób. Wydział Spraw Obywatelskich odnotował ponadto 0,8 tys. przemeldowań w miejscu. W końcu analizowanego okresu w mieście przebywało 0,1 tys. cudzoziemców zameldowanych na pobyt czasowy. W 2016 r. wydano 11,5 tys. nowych dowodów osobistych.

Urząd Stanu Cywilnego wydał m.in. 3,5 tys. aktów urodzenia, w tym 3,3 tys. z miasta Nowego Sącza, 0,6 tys. aktów zawarcia małżeństwa oraz 1,4 tys. aktów zgonu. W omawianym roku nowosądeczanie otrzymali 102 medale za długoletnie pożycie małżeńskie.

Straż miejska interweniowała 8,1 tys. razy, udzielając 3,2 tys. pouczeń. Nałożono 1,3 tys. mandatów karnych na łączną kwotę 114,1 tys. zł, średnia kwota mandatu wyniosła 88 zł. Wyłapano i przekazano do schroniska 163 psy.

Nowy Sącz na tle innych miast na prawach powiatu

W celu porównania Nowego Sącza w 2016 r. z innymi polskimi miastami wybrano 16 miast, takich jak: Chełm, Jelenia Góra, Kalisz, Konin, Koszalin, Legnica, Leszno, Łomża, Piotrków Trybunalski, Przemyśl, Siedlce, Słupsk, Suwałki, Tarnów, Włocławek i Zamość. Przed zmianami administracyjnymi w 1999 r. były one miastami wojewódzkimi, a obecnie są miastami na prawach powiatu ze zbliżoną do Nowego Sącza liczbą mieszkańców (plus/minus 30 tys.).

[10] Źródło: http://www.nowysacz.pl/sesje_rady_miasta

Porównania miast dokonano za pomocą wybranych cech diagnostycznych charakteryzujących się odpowiednią zmiennością i nieskorelowanych ze sobą. Przy wyborze cech do porównań kierowano się istotnością cechy do określenia poziomu rozwoju miast, dostępnością i kompletnością informacji. Wybrano cechy o charakterze wskaźnikowym, gdyż jedynie za ich pomocą można jednoznacznie i precyzyjnie dokonać porównań. Cechy charakteryzują się zmiennością większą niż 10,0%, a korelacja między nimi nie przekracza 0,7.

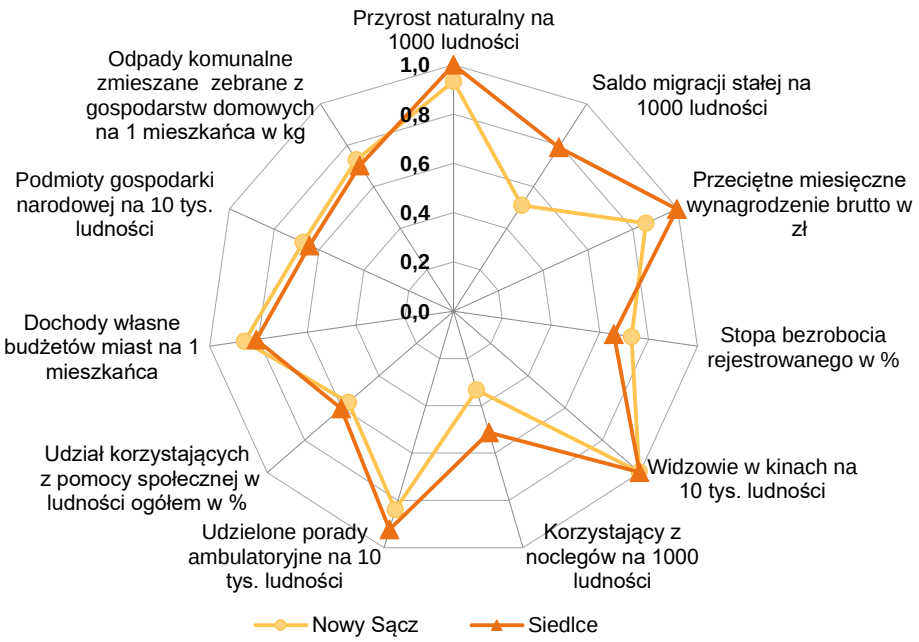
Ostatecznie uwzględniono następujące cechy diagnostyczne:

1) przyrost naturalny na 1000 ludności,
2) saldo migracji stałej na 1000 ludności,
3) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł,
4) stopa bezrobocia rejestrowanego,
5) widzowie w kinach na 10 tys. ludności,
6) korzystający z noclegów na 1000 ludności,
7) udzielone porady ambulatoryjne na 10 tys. ludności,
8) udział korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem,
9) dochody własne budżetów miast na 1 mieszkańca,
10) podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności,
11) odpady komunalne zmieszane zebrane z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca.

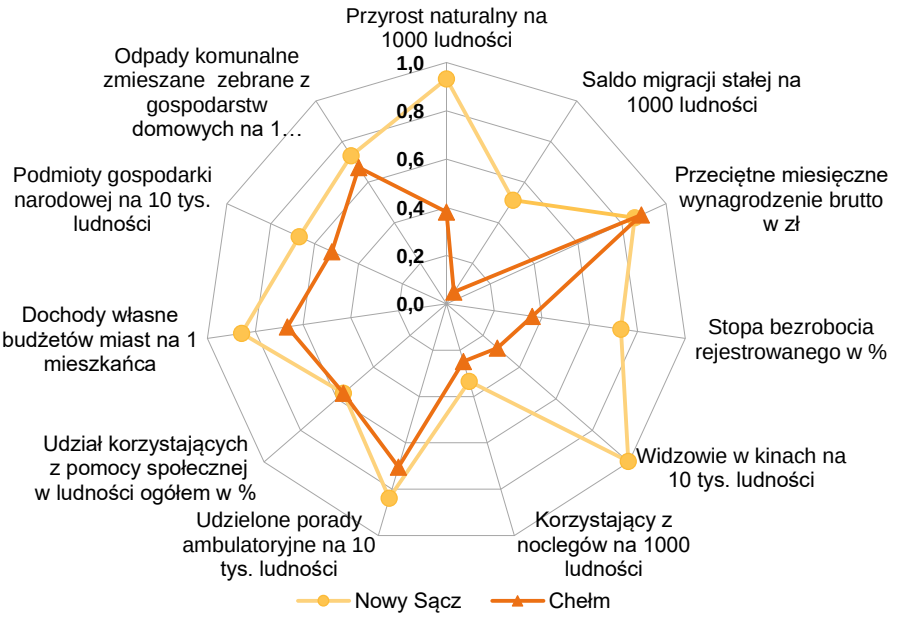
Spośród cech diagnostycznych destymulantą jest stopa bezrobocia rejestrowanego oraz udział korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem (wzrost wartości cechy decyduje o gorszej sytuacji gospodarczej miasta). Pozostałe cechy zakwalifikowano jako stymulanty (wzrost wartości cechy decyduje o lepszym poziomie rozwoju miasta). W toku analizy konieczne było dokonanie przekształceń normalizacyjnych w celu doprowadzenia cech do porównywalności i jednorodności.

Na wykresach przedstawiono podstawowe wskaźniki dla Nowego Sącza w porównaniu do Siedlec w województwie mazowieckim, ze względu na najwyższą wartość miernika syntetycznego dla tego miasta oraz do Chełma w województwie lubelskim z uwagi na najniższą wartość miernika syntetycznego, a także dla Nowego Sącza i Tarnowa ze względu na położenie w tym samym województwie.

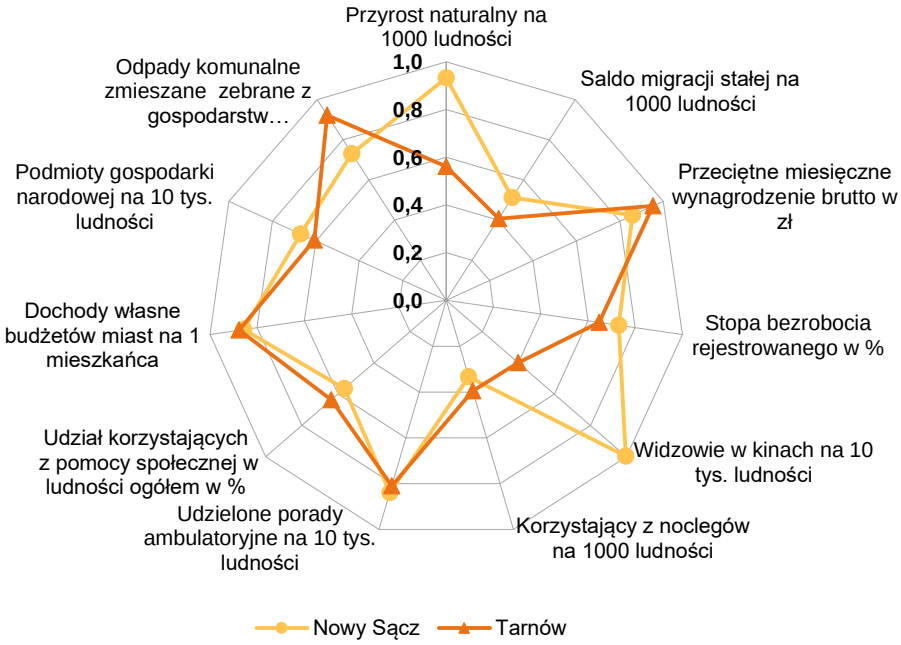
Wykr.42. Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2016 r. (Nowy Sącz i Siedlce)

Wykr.43. Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2016 r. (Nowy Sącz i Chełm)

Wykr.44. Znormalizowane cechy diagnostyczne w 2016 r. (Nowy Sącz i Tarnów)

UWAGI OGÓLNE

1. Dane prezentowane dla województwa, podregionów i powiatów odpowiadają poziomowi 2, 3 i 4 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), obowiązującej od 1 stycznia 2015 r.

2. Dane zamieszczone w opracowaniu prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej - Statistical Classification of Economic Activities in the European Community - NACE Rev. 2. **PKD 2007** wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

Dane prezentowane są według **sekcji**, przy czym w stosunku do obowiązującej PKD dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

- **przemysł** - sekcje: „Górnictwo", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja",
- **sekcje G, H, I, J** - sekcje: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych", „Transport i gospodarka magazynowa", „Zakwaterowanie i gastronomia", „Informacja i komunikacja",
- **sekcje K, L** - sekcje: „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa", „Obsługa rynku nieruchomości";

3. W nazwach niektórych sekcji zastosowano skróty. Pełne ich nazwy są dostępne na stronie internetowej www.stat.gov.pl/klasyfikacje.

4. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku - według stanu w dniu 30 VI.

5. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

6. Zastosowanie automatycznych zaokrągleń w niektórych przypadkach mogło spowodować drobne rozbieżności w sumowaniu danych na wyższych poziomach agregacji.

7. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych opracowaniach Urzędu Statystycznego.

8. Ilekroć mowa o badanych miastach na prawach powiatu zjawisko dotyczy miast na prawach powiatu o liczbie ludności od 62 tys. do 114 tys., które przed zmianami administracyjnymi w 1999 r. były miastami wojewódzkimi.

9. W tablicy 17 w celu pokazania pozycji miasta posłużono się metodą porównawczą wskaźników. W zależności od rodzaju wskaźnika dane porządkowane były: ↓ malejąco, tj. pierwszą (1) lokatę otrzymało miasto o najwyższej wartości cechy lub ↑ rosnąco, tj. pierwszą (1) lokatę otrzymało miasto o najniższej wartości cechy. Dla uczytelnienia utworzonego rankingu wartości najwyższe i najniższe oznaczono kolorem zielonym (pierwsza lokata) i kolorem czerwonym (ostatnia lokata).

Miasta, dla których wskaźnik przyjął identyczną wartość otrzymały taką samą lokatę. Następne miasto otrzymało kolejną lokatę, w związku z tym liczba lokat może być mniejsza niż liczba miast.

10. Gwiazdka „*' oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

11. Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne Czytelnik znajdzie w innych publikacjach Urzędu Statystycznego oraz na stronie internetowej GUS http://www.stat.gov.pl.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

hm^3	= hektometr sześcienny
p. proc.	= punkt procentowy
MON	= Ministerstwo Obrony Narodowej
MOPS	= Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MPiPS	= Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MSW	= Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
ZC KSMPS	= Zbiór Centralny Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło.
Zero	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
„W tym"		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

UWAGI METODYCZNE

1. Dane o ludności od 2010 r. zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności.

Dane o liczbie i strukturze ludności dotyczą kategorii ludności faktycznie zamieszkałej. Kategoria ta nie uwzględnia osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy, natomiast ujmuje stałych mieszkańców miasta przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności). Przy opracowywaniu bilansu ludności za 2015 r. wykorzystano migracje zagraniczne (imigracje i emigracje) za 2014 r.

Ekonomiczne grupy wieku oznaczają ludność w wieku:

- **przedprodukcyjnym** – 0 – 17 lat,
- **produkcyjnym –** mężczyzn w wieku 18 – 64 lat i kobiety w wieku 18 – 59 lat,
- **poprodukcyjnym** – mężczyzn w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

Współczynnik obciążenia demograficznego – oznacza liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano następująco:

- **małżeństwa** - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- **separacje** - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo;
- **rozwody** - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo. W przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka. Jeżeli oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą, takich przypadków nie uwzględnia się;
- **urodzenia** - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- **zgony** - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Gęstość zaludnienia to miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium w danym momencie czasu - wyrażona w osobach na 1 km².

Współczynnik feminizacji to liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Saldo migracji stanowi różnicę między napływem i odpływem ludności. Napływ i odpływ

migracyjny (wędrówkowy) jest to ogół osób przybywających lub wyjeżdżających na stałe w badanym okresie na określonym terenie**.** Użyte określenia **„napływ"** i **„odpływ"** należy rozumieć odpowiednio jako nowe zameldowania na pobyt stały i wymeldowania z pobytu stałego.

2. Do **pracujących według faktycznego miejsca pracy** zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, pracodawców i pracujących na własny rachunek, a także osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów, członków spółdzielni produkcji rolniczej. Liczba pracujących podana jest według faktycznego miejsca pracy bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

3. Dane dotyczące **przeciętnego zatrudnienia** ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia nie ujmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, a także osób zatrudnionych za granicą, w fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach.

4. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują: szkoły podstawowe, gimnazja, zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne, licea ogólnokształcące, uzupełniające licea ogólnokształcące i szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych, licea profilowane, technika, technika uzupełniające i szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

Szkoły policealne, kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej obejmują szkoły dla młodzieży i dla dorosłych.

Szkoły dla dorosłych, kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej obejmują licea ogólnokształcące, uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych i technika uzupełniające.

Dane dotyczące **wychowania przedszkolnego i szkół** podano według stanu na początku roku szkolnego, a dane o absolwentach na koniec poprzedniego roku szkolnego.

5. Dane o **praktykach lekarskich** obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne w ramach środków publicznych.

6. Zasiłek okresowy – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek stały – wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

7. Dane dotyczące **turystyki** podano w dwóch ujęciach: wyłącznie w oparciu o złożone sprawozdania KT-1 oraz dane po imputacji, czyli doszacowane. Baza noclegowa turystyki dotyczy wszystkich turystycznych obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

Baza noclegowa turystyki obejmuje:

- obiekty hotelowe – hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe,

- pozostałe obiekty noclegowe – domy wycieczkowe, schroniska, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, hostele, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne oraz inne turystyczne obiekty noclegowe gdzie indziej nie sklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki sportowo-rekreacyjne).

8. Targowiska – wyodrębnione tereny lub budowle (plac, ulica, hala targowa) ze stałymi, względnie sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu, codziennie lub w wyznaczone dni tygodnia.
Targowiska sezonowe są to place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

9. Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

10. W **przemyśle** prezentowane dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wartość **produkcji sprzedanej przemysłu** przedstawiono w bieżących cenach bazowych.
Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi) pomniejszona o podatki od produktu oraz ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.
Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych.

11. Podmioty gospodarki narodowej to osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą - w rejestrze REGON jest to osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i inna osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne.
Sektor własnościowy – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające grupować podmioty gospodarki narodowej z punktu widzenia prawa własności.

Wyróżnia się:

- **sektor publiczny** – mienie zaliczanych do niego podmiotów w całości lub w przeważającej części należy do Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych lub jednostek samorządu terytorialnego,
- **sektor prywatny** – grupa podmiotów gospodarki narodowej, których mienie w całości lub w przeważającej części należy do prywatnych właścicieli.

Spółka handlowa – spółka, której utworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział, przekształcenie reguluje Kodeks spółek handlowych. Spółki handlowe dzielą się na osobowe (jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne) i kapitałowe (akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością). Mają one obowiązek uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Spółka cywilna – stosunek zobowiązaniowy łączący strony (wspólników), przez który wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Wkłady wspólników mogą przybrać różne formy, ale muszą mieć wartość majątkową. Spółka ta jest jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa nie przyznała zdolności prawnej, a zatem nie jest podmiotem prawa. Przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej są wspólnicy spółki cywilnej. Spółka cywilna podlega wpisowi do rejestru REGON.

11. Budżety jednostek samorządu terytorialnego

Dane o dochodach i wydatkach budżetowych według rodzajów i działów opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów z lat 2010--2013. Podatek dochodowy CIT i PIT wchodzący w skład dochodów własnych oznacza udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, tj. w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) i od osób fizycznych (PIT).

Kategoria dotacji §§ 200 i 620 obejmuje dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.

Do środków z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi zalicza się:

- środki pochodzące z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz środków finansujących Wspólną Politykę Rolną,
- niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).